

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 februari 2004

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

ACTUALITEITSDEBAT ENERGIEBELEID

RESOLUTIE ENERGIEBESPARENDE MAATREGELEN VOOR HUISHOUDENS MET EEN LAAG
INKOMEN

Inhoud

Nr. 30

Woensdag 4 februari 2004
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Intrekking	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	2
Adviezen van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	2
Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening en verwijzing	3
Adviezen van een commissie	
Indiening	3
Verslagen	
Indiening	3
Met redenen omklede moties	
Indiening	5
Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State	
Indiening	6
Moties betreffende een belangenconflict	
Indiening	6
Verzoekschrift	
Indiening	6
Mededelingen van het Rekenhof	
Indiening	6
Mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek	
Indiening	6
Mededeling van een gemeente	
Indiening	7

Jaarverslag

Indiening 7

Arresten van het Arbitragehof

Indiening 7

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening 7

Actualiteitsdebat

Actualiteitsdebat over het energiebeleid 8

Sprekers : de heer Eddy Schuermans, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Johan De Roo, Jean Geraerts, Johan Sauwens, Robert Voorhamme, Ludwig Caluwé, Eloi Glorieux, Eric Van Rompuy en Johan Malcorps en minister Gilbert Bossuyt

Moties van aanbeveling 35

Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Koen Helsen, Robert Voorhamme en Jos Bex betreffende energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag inkomen
– 1753 (2002-2003) – Nr. 1

Verwijzing naar comissie 36

Regeling van de werkzaamheden

36

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Wilfried Aers, Leo Peeters : gezondheidsredenen ;

Stefaan Platteau : buitenslands

Jan Loones : ambtsverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarde voor de toegang tot vaste betrekkingen in sommige Vlaamse openbare diensten
– 2055 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Ontwerp van decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– 2074 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heren Jan Van Duppen en Jan Roegiers betreffende de integrale jeugdhulp – 2056 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert, Johan De Roo, Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen en Herman Lauwers houdende wijziging van bepaalde wetgevingen inzake huisvesting, wat de autonome gemeentebesturen betreft
– 2057 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid.
- Voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert, Gerald Kindermans, Bruno Tobback, Johan Malcorps en Jos Bex houdende het verlenen door de Vlaamse Milieumaatschappij van gegevens aan gemeenten, gemeentebesturen en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in opdracht van de gemeenten belast met de aanleg, het aanpassen, het onderhoud of de exploitatie van gemeentelijke rioleringen
– 2059 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heren Jan Roegiers en Jan Van Duppen betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp
– 2063 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

Intrekking

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingetrokken :

- Voorstel van decreet van de heer Johan Malcorps houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het be-

Voorzitter

heer van afvalstoffen
– 1712 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu,
Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe en André Van Nieuwkerke, mevrouw Margriet Hermans en de heren Jo Vermeulen en Jan Roegiers betreffende het bevorderen van het co-gebruik van private sportinfrastructuur door openbare besturen
– 2058 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps betreffende de strategische uitgangspunten voor een duurzaam Vlaams waterbeleid
– 2062 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps betreffende beperking van de overlast veroorzaakt door zwaar wegvervoer in woonkernen
– 2072 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps en mevrouw Ria Van Den Heuvel betreffende de nood aan een beleid inzake ouderen, gezondheid en milieu
– 2073 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen"
– 1997 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 2002 betreffende de oprichting van de vennootschappen T-Groep en Werkholding
– 1998 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap "Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen"
– 2035 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

ADVIEZEN VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende adviezen van de Raad van State werden ingediend :

- Advies van de Raad van State over amendementen op het ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad
– 1955 (2003-2004) – Nr. 10.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.
- Advies van de Raad van State over amendementen op het ontwerp van decreet betreffende

Voorzitter

de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

– 1960 (2003-2004) – Nr. 3.

Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

- Advies van de Raad van State over amendementen op het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de participatie in het hoger onderwijs en de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen
– 1961 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

tionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen"

– 1997 (2003-2004) – Nr. 3.

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

- Advies namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door mevrouw Veerle Declercq en de heer Jan Laurys aan de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 2002 betreffende de oprichting van de vennootschappen T-Groep en Werkholding
– 1998 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

EVALUATIE VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende evaluatie van de SERV werd ingediend :

- Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over de begroting 2004 – 12 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

ADVIEZEN VAN EEN COMMISSIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende adviezen van een commissie werden ingediend :

- Advies namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door mevrouw Veerle Declercq en de heer Jan Laurys aan de Commissie voor Institu-

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Johan Malcorps over het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe c.s. houdende ongevalanalyse
– 711 (2000-2001) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Jacques Devolder over het voorstel van resolutie van de heren Johan Malcorps, Cis Schepens, Jacques Timmermans en Jos Bex betreffende de organisatie van een geïntegreerde dierplaagpreventie en een ecologische bestrijding van ongedierte in Vlaanderen
– 1500 (2002-2003) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid uitgebracht door de heer Marcel Logist over de gedachtewisseling over het voorstel

Voorzitter

van decreet van de heer Johan Sauwens c.s. houdende uitbreiding van de bevoegdheden van de entiteit Interne Audit

– 1645 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 142 betreffende de rol van beroepskeuzevoorlichting en beroepsopleiding bij de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zestigste zitting in Genève op 23 juni 1975
– 1805 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 150 betreffende de bestuurstaak op het gebied van de arbeid : taak, functies en organisatie, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar vierenzestigste zitting in Genève op 26 juni 1978
– 1806 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 160 betreffende arbeidsstatistieken, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenzeventigste zitting in Genève op 25 juni 1985
– 1807 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 168 betreffende de bevordering van werkgelegenheid en de bescherming tegen werkloosheid, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar vijfenzeventigste zitting in Genève op 21 juni 1988
– 1808 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 175 betreffende deeltijdwerk, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tij-

dens haar eenentachtigste zitting in Genève op 24 juni 1994

– 1809 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 177 betreffende thuiswerk, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar drieëntachtigste zitting in Genève op 20 juni 1996
– 1810 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Louis Bril over het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 179 betreffende de werving van en arbeidsbemiddeling voor zeevarenden, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar vierentachtigste zitting in Genève op 22 oktober 1996
– 1811 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Jean-Paul Peuskens over het voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe en Ludwig Caluwé betreffende een verkeersveilige wegeninfrastructuur
– 1818 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Guy Sols over het voorstel van decreet van mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Norbert De Batelier, Sven Gatz, André Denys, Dirk Holemans en Bruno Tobback houdende wijziging van het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen
– 1821 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Jan Verfaillie over het voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwe betreffende de coördinatie en aanpak van diverse openbare werken
– 1823 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende erkenning en subsidiëring van jeugdher-

Voorzitter

bergen, jeugdkampeer- en jeugdvormingscentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
– 1883 (2003-2004) – Nr. 5.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heren Jos Bex en Pieter Huybrechts over het verzoekschrift over de verjaring van bouw misdrijven van voor de gewestplannen, vervat in het decreet van 4 juni 2003
– 2069 (2003-2004) – Nr. 1.
- Verslag namens de Verenigde Commissies voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie en voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Erik Matthijs over de gedachtewisseling over het voortgangsrapport 2003 van het Vlaams Klimaatbeleidsplan
– 2070 (2003-2004) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van mevrouw Marijke Dillen en de heer Felix Strackx tot besluit van de op 27 januari 2004 door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de kinderpsychiaters
– 2064 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ilse Van Eetvelde tot besluit van de op 27 januari 2004 door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de kinderpsychiaters
– 2065 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren André Denys, Patrick Lachaert, Dany Vandebossche en Jan Roegiers tot besluit van de op 27 januari 2004 door de heer Erik Matthijs in commissie gehouden interpellatie tot de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de onteigeningen voor de aanleg van het Kluizendokcomplex in het Gentse havengebied
– 2066 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Koen Helsen en Jan Van Duppen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Jan Roegiers tot besluit van de op 27 januari 2004 door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de kinderpsychiaters
– 2067 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Jacky Maes, mevrouw Veerle Declercq en de heren Jan Roegiers en Marc van den Abeelen tot besluit van de op 29 januari 2004 door de heer Jacky Maes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de versoepeling van het permanent wonen op campings
– 2068 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Carl Decaluwe tot besluit van de op 29 januari 2004

- Met redenen omklede motie van mevrouw Niki De Gryze en de heren Johan Van Brusselen en Roland Van Goethem tot besluit van de op 27 januari 2004 door de heer Erik Matthijs in commissie gehouden interpellatie tot de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de onteigeningen voor de aanleg van het Kluizendokcomplex in het Gentse havengebied
– 2060 (2003-2004) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Erik Matthijs, Jos De Meyer en Johan De Roo tot besluit van de op 27 januari 2004 door de heer Erik Matthijs in commissie gehouden interpellatie tot de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de onteigeningen voor de aanleg van het Kluizendokcomplex in het Gentse havengebied
– 2061 (2003-2004) – Nr. 1.

Voorzitter

door de heer Carl Decaluwe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de oprichting van een facilitaire vennootschap door de VRT

– 2071 (2003-2004) – Nr. 1.

MOTIE HOUDENDE VERZOEK TOT RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening

De voorzitter : De volgende motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State werd ingediend :

- Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State van de heren Luc Martens, Jos De Meyer en Gilbert Vanleenhove, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Mieke Van Hecke en mevrouw Veerle Heeren c.s. over amendementen op het ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad

– 1955 (2003-2004) – Nr. 12.

MOTIES BETREFFENDE EEN BELANGENCONFLICT

Indiening

De voorzitter : De volgende moties betreffende een belangenconflict werden ingediend :

- Motie van de heren Ludwig Caluwé en Kris Van Dijck, mevrouw Mieke Van Hecke en mevrouw Trees Merckx-Van Goey betreffende een belangenconflict

– 2053 (2003-2004) – Nr. 1.

- Motie van de heer Johan Sauwens c.s. betreffende een belangenconflict

– 2054 (2003-2004) – Nr. 1.

VERZOEKSCHRIFT

Indiening

De voorzitter : Het volgende verzoekschrift werd ingediend :

- Verzoekschrift van de heer Peter Verhaeghe-Stels over de illegale toepassing van de stedenbouwwetgeving door openbare besturen

– 35 (2003-2004).

MEDEDELINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Onderzoek naar de aanstelling van de waarnemend administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) (DOC 158/2003-2004) ;
- Brief N 12-2.355.996 B2 d.d. 20 januari 2004 betreffende de vraag om informatie vanwege Vlaams volksvertegenwoordiger Johan Sauwens van 5 januari 2004 inzake financiële informatie over de Vlaamse Vervoersmaatschappij-De Lijn over de maand december 2003 en het boekjaar 2003 (DOC 161/2003-2004).

Deze mededelingen van het Rekenhof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN HET RAADGEVEND COMITÉ VOOR BIO-ETHIEK

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek werden ingediend :

Voorzitter

- Advies nr. 25 van 17 november 2003 betreffende "de bewaartijd van de bloedkaartjes en het vertrouwelijk karakter van de gegevens voor het opsporen van aangeboren metabolische afwijkingen" (DOC 159/2003-2004) ;
- Advies nr. 26 van 15 december 2003 betreffende de "invoering van een farmacogenetisch luik in onderzoeksprotocollen" (DOC 160/2003-2004).

Deze mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van een gemeente werd ingediend :

- Resolutie ter ondersteuning van het actieplan van de Staten-Generaal van burgemeesters en schepenen van het arrondissement Halle-Vilvoorde, die in zitting van de gemeenteraad van de gemeente Dessel d.d. 22 januari 2004 ter ondertekening aan de gemeenteraadsleden werd voorgelegd (DOC 162/2003-2004).

Deze mededeling van een gemeente ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

JAARVERSLAG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Toerisme in cijfers 2002, van Toerisme Vlaanderen (DOC 157/2003-2004).

Dit jaarverslag ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat) :

- Arrest nr. 7 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 8 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 9 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 10 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 11 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 12 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 13 van 21 januari 2004 ;
- Arrest nr. 14 van 21 januari 2004.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat) :

- Rolnummers 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867 en 2868 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 2870 ;
- Rolnummer 2873 ;
- Rolnummer 2874 ;
- Rolnummer 2875 ;
- Rolnummer 2876 ;
- Rolnummer 2877 ;
- Rolnummer 2878 ;

Voorzitter

- Rolnummer 2879 ;
- Rolnummer 2880 ;
- Rolnummer 2882 ;
- Rolnummer 2885.

ACTUALITEITSDEBAT**Actualiteitsdebat over het energiebeleid**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over het energiebeleid.

De bespreking is geopend.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, op 9 mei 2000 heeft toenmalig minister Stevaert een ontwerp van decreet ingediend betreffende de organisatie van de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt in Vlaanderen. Dit ontwerp van decreet is snel gevolgd door een ander ontwerp van decreet om een soortgelijke regeling voor de gassector op te stellen.

Triomfantelijk heeft toenmalig minister Stevaert toen grote prijsdalingen voor de gebruikers aangekondigd. Op 23 december 1999 blokletterde Het Laatste Nieuws : ‘Nieuwe stunt van Stevaert : elektriciteit 30 percent goedkoper.’

Op dit ogenblik is de vrijgemaakte energiemarkt al ruim een half jaar een feit. De Vlaamse regering is er evenwel niet in geslaagd haar beloftes waar te maken. De energieprijzen zijn ondertussen zelfs gestegen. De leveranciers hebben de contracten van duizenden gezinnen opgezegd omdat ze de dure energie niet langer kunnen betalen. Naast de hoge loonkosten en de administratieve rompslomp, krijgen de Vlaamse bedrijven er weer een concurrentiële handicap bij.

- *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Een vrijgemaakte energiemarkt kan en moet voor alle gebruikers voordelen opleveren. CD&V heeft op dit vlak een aanpak ontwikkeld. Het energiebeleid in dit land wordt door federale en regionale aspecten gekenmerkt. Het spreekt voor zich dat we

ons tijdens dit debat in eerste instantie op de regionale dimensie van de problematiek zullen focussen. Het voeren van een coherent energiebeleid vormt een belangrijke uitdaging. Dit moet in samenspel met de federale overheid gebeuren. Voor de grote lijnen van het nationale energiebeleid voorziet de bijzondere wet van 8 augustus 1980 in dit type van overleg. Het is overigens onze bedoeling onze bevindingen op dit vlak in een motie van aanbeveling te verwoorden.

Ik wil hier even kort ingaan op de vier aspecten die de energieprijzen bepalen, namelijk de transportkosten, de distributiekosten, de productiekosten en de heffingen.

Een enkele producent, namelijk Electrabel, heeft nog steeds 90 percent van de binnenlandse productie in handen. Dit is uiteraard een historisch gegroeide situatie. De Raad voor de Mededinging heeft Electrabel verplicht een deel van de eigen capaciteit te veilen. Deze veiling heeft in december 2003 plaatsgevonden. We moeten evenwel nagaan wat de effecten van deze verkoop zijn en wat de gevolgen van een eventuele toekomstige verkoop zullen zijn. Momenteel heeft Electrabel reeds 1.200 megawatt geveild. We moeten onderzoeken waar die stroom heen is. Indien het enkel om voor de export bestemde stroom gaat, zal het effect op de soepelheid van de binnenlandse markt uiteraard onbestaande zijn.

Het stimuleren van hernieuwbare energie zou onze productiecapaciteit kunnen aanzwengelen. Hoewel ze dit in de eerste beleidsbrieven van deze legislatuur tot een prioriteit heeft uitgeroepen, heeft de Vlaamse regering op dit vlak geen enkele vooruitgang geboekt. Het aandeel van de hernieuwbare energie in het totale productieproces is momenteel te verwaarlozen.

De Vlaamse overheid slaagt er niet in een vergunningenbeleid uit te tekenen dat de doelstellingen inzake energie, leefmilieu en ruimtelijke ordening op elkaar afstemt. Aangezien de bestaande projecten voor hernieuwbare energie enorme vertragingen hebben opgelopen, wordt de sector met torenhoge boetes geconfronteerd. De schuld ligt nochtans voor een groot gedeelte bij de Vlaamse regering, die er niet in slaagt in haar eigen vergunningenbeleid orde op zaken te stellen. De recente federale beslissing van Gembloux, om nieuwe productie-eenheden te stimuleren, moet snel geconcretiseerd worden.

Mijnheer de minister, de belofte van uw voorganger van januari 2000 in De Standaard, waarbij hij

Schuermans

jaarlijks 30 windmolens vooropstelde – 10 in het binnenland, 10 aan de kust en 10 in zee –, blijft voor een groot deel dode letter.

Een aantal maatregelen zullen de prijs van de energie nog doen stijgen. Er is nog geen alternatief geformuleerd voor het vooropgestelde afbouwen van kernenergie. Dit ligt nog een tijd voor ons, maar de voorbereidingen moeten nu gebeuren. De federale regulator, de CREG, stelt nu al 1.500 tot 2.200 megawatt extra capaciteit voorop. Dit, gecombineerd met de afbouw van de milieuvriendelijke steenkoolcentrales, zal de afhankelijkheid van aardgas sterk doen toenemen. Dit zal verdere prijsstijgingen tot gevolg hebben.

De recente beslissing van de federale overheid om de transit van stroom over ons grondgebied extra te belasten, is een aanfluiting van de Europese logica. Ik stel me de vraag of dit zomaar kan. Een vrijgemaakte markt heeft nood aan een vlot verkeer van goederen, in dit geval van energie. We moeten er wel voor zorgen – dat is een belangrijk aandachtspunt – dat de transport- en interconnectiecapaciteit van ons transportnet wordt uitgebreid. Enkel op die manier maken nieuwe leveranciers een kans.

Voor de marktwerving, maar ook voor de performantie en de veiligheid, zijn extra investeringen in het transportnet nodig. We werden al enkele keren bijna geconfronteerd met Californische toestanden. Mijnheer de minister, ik zie u dit met uw lichaamsstaal negeren, maar als men met de sector praat, hoort men iets anders. Als er in de zomer weinig windenergie is in Duitsland, wordt massaal energie aangekocht in Frankrijk, die via ons land naar Duitsland gaat. Dit brengt ons op de rand van grote stroompannes. Ik wil hier niet lichtzinnig mee omgaan. Ik weet dat de uitbouw van het net een kostenfactor is. Op korte termijn zal dit prijsbelastend zijn, maar de performantie van het net en de betere marktwerving zullen dit ruimschoots compenseren.

De distributienettarieven zijn de zaak van onze intercommunales. We stellen vast dat er op dit vlak meer nood is aan stabiliteit. Er zijn grote tariefverschillen, van gebied tot gebied, naargelang het type verbruiker en van jaar tot jaar. Er is een algemene stijging van de distributienettarieven, maar de verschillen tussen 2003 en 2004 zijn spraakmakend. Dit maakt het voor de verbruiker moeilijk om zicht te krijgen op de zaak.

De CREG tracht de tarieven te drukken, maar hierdoor hebben de gemeentelijke aandeelhouders vanaf dit jaar 348 miljoen euro per jaar minder inkomsten uit dividenden. Via de lokale fiscaliteit betaalt opnieuw de eindgebruiker. Dit staat in scherp contrast met de woorden van voormalig minister Stevaert. Hij stelde in 2000, in het blad 'De Gemeente' van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten: 'Liberaliseren en daardoor de gemeenten verarmen is asociaal.' Deze uitspraak is heel juist, maar de praktijk volgt deze woorden niet.

De netbeheerders klagen er vandaag over dat er te veel remming is op de uitbouw van het distributienet. De CREG is te streng voor het aanvaarden van kosten. We moeten toch voorzichtig zijn, en vermijden dat stroomonderbrekingen morgen ook bij ons kunnen gebeuren.

De CREG merkt op dat de distributienettarieven stijgen door het verdelen van de zogenaamde gratis stroom. Dit is voor 5 tot 6 percent van de gebruikers heel belangrijk, en betekent voor hen een prijsdaling, maar door de verrekening in de kilowattuurprijs betekent dit een prijsstijging voor 95 percent van de bevolking.

Op het vlak van aardgas zijn we veel verder van huis. Het wettelijk kader voor de distributietarieven voor aardgas is nog altijd niet gepubliceerd. Dit brengt grote onzekerheid mee zowel voor de leveranciers, die niet weten welke tarieven uiteindelijk zullen worden weerhouden, als voor de netbeheerders. Dit remt de ontwikkeling van de markt.

De heffingen vormen een belangrijk aspect ten aanzien van zowel de regionale als de federale overheden. De lawine aan heffingen en verplichtingen maakt het onmogelijk dat we de eerstvolgende jaren prijsdalingen zullen kennen. Ik bespaar u de opsommingen van de percentages en de bedragen van de primaire energiebesparing en REG-acties, de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtkoppelingcertificaten, het sociaal fonds, de sociale tarieven, de budgetmeters, de gratis distributie van groene stroom, de gratis levering van 100 kilowattuur per gezinslid, de Elia-heffing, de federale bijdrage voor het Fonds Nucleair Passief, het Kyoto-fonds en de financiering van de CREG. Uiteraard worden deze verplichtingen doorgerekend aan de gebruiker. De recente principiële beslissing van de federale regering om de heffingen voor relatief grote verbruikers te begrenzen, kan een engagement zijn ten aanzien van die belangrijke gebruikers.

Schuermans

Dit staat echter nog ver af van Stevaerts stelling in de Gazet van Antwerpen in 2000. Ik citeer : ‘Verder hoopt Steve Stevaert via de liberalisering en de bijhorende verlaging van de elektriciteitskosten ook de werkgelegenheid te stimuleren. Door goedkopere energie kunnen bedrijven hier meer investeren en zich in Vlaanderen verankeren.’ Mijnheer de minister, ga dit vandaag maar eens uitleggen aan BASF, Sidmar, ALZ en het brede KMO-landschap dat een beroep doet op de energiemarkt. Dat men de kosten begrenst voor de grote gebruikers, wat ik vanuit economisch standpunt begrijp en waarvan we voorstander zijn, maakt dat vandaag in de praktijk de meerkost vooral wordt afgewend op de residentiële verbruikers.

Mijnheer de minister, u moet het globale kostenplaatje maken van de heffingen en verplichtingen. We hebben dit in stukjes en brokjes behandeld in de commissie en de plenaire vergadering, maar we zijn voorbijgegaan aan de globale berekening. CD&V stelt dat de compensatie voor de gemeenten er niet mag toe leiden dat de energieprijzen verder stijgen. We stellen hiervoor ondubbelzinnig alternatieven voor aan het Vlaams Parlement en we vragen dat men zich hierover tijdens het debat desgevallend zou uitspreken.

Ik geef twee voorbeelden. Een BTW-compensatiefonds is een alternatief. Het zou inhouden dat de gemeenten geen BTW moeten betalen voor hun investeringen. Een tweede belangrijk element is de vennootschapsbelasting. Sinds de vrijmaking van de markt betalen de energieleveranciers, waar in een aantal gevallen de gemeenten aan participeren, zoals bij Luminus en Electrabel Consumer Solutions, vennootschapsbelasting. Dit betekent een transfer van 40 miljoen euro per jaar van de Vlaamse gemeenten naar de federale schatkist, want tot nader order is de vrijmaking van de markt een exclusief Vlaamse aangelegenheid. De federale overheid heeft hier geen enkele verdienste aan. Indien het echt de bedoeling is om een compensatie voor het inkomstenverlies van de gemeenten te bewerkstelligen, kan dit volgens ons perfect door bijvoorbeeld de nodige transfers te realiseren op het vlak van de vennootschapsbelasting, dit keer in de omgekeerde richting, namelijk naar de lokale besturen. Dit is een betere oplossing dan eindeloos de energiekosten te verhogen door bijvoorbeeld een heffing op het transportnet, wat nu voorligt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn conclusie is dat de verhoopte voordelen van de vrijmaking van de energiemarkt in Vlaanderen aan u en mij voor-

bijgaan. We mogen met deze situatie geen vrede nemen. We hebben recht op correcte prijzen voor deze belangrijke voorzieningen voor de kleine en de grote gebruiker. Het kan niet zijn dat de federale en Vlaamse regering hun regeldrift en budgettaire honger laten betalen via de energiefactuur. De Vlaamse regering moet zelf orde op zaken stellen en daarnaast in overleg met de federale regering, zoals bepaald in de bijzondere wet van 1980, een echte marktwerking mogelijk maken. We toetsen met onze motie van aanbeveling de bereidheid van de andere leden – die nog niet zo talrijk aanwezig zijn – om die aanpak te hanteren.

Elektriciteit is niet goedkoper geworden. Sterker nog : de mensen betalen meer voor hun elektriciteit en aardgas. De gemeenten ontvangen veel minder inkomsten uit hun energieactiviteiten, waardoor ze de mensen opnieuw meer belastingen doen betalen. Veel gemeenten doen dat vandaag reeds, andere doen dat wellicht morgen ook. Mijnheer de minister, als er tweemaal meer wordt betaald, waar gaan de meeropbrengsten dan naartoe ? Ik hoop dat we daar in de loop van dit debat over kunnen praten, en dat u terzake de nodige activiteiten zult ontwikkelen binnen de Vlaamse regering.

Deze regering heeft een taak inzake vergunningenbeleid en verplichtingen en heffingen. U moet deze zaak onder de loep nemen en er vooral voor zorgen, in samenspraak met uw federale collega's, dat de vrije markt, waar veel van werd verwacht, echt kansen krijgt. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, eerst en vooral wil ik u bedanken voor uw aanwezigheid. Het is immers al meermaals gebeurd dat er geen ministers aanwezig waren toen we hier belangrijke discussies voerden. (*Applaus bij CD&V*)

Dit is natuurlijk uw taak, maar het valt toch op dat u als minister vanaf het begin geïnteresseerd luistert naar wat er hier wordt gezegd over het energiebeleid. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, als u lof verdient, zal ik ook u meteen loven, want ik hou ook van u. (*Gelach/Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

De VLD heeft me haar totale spreektijd gegeven. Mijn fractieleden vinden dat ik die materie zo goed

De Maght-Aelbrecht

ken, dat ze me een totaal vertrouwen schenken. Een coach heb ik niet nodig, ik heb me al die jaren zelf gecoacht.

We hebben het vandaag over een heel belangrijke zaak. Dit is een actualiteitsdebat, zo staat in de agenda. Een debat voert men echter niet in een halflinge zaal, maar ook op andere plaatsen. Het is belangrijk in te gaan op de vrijmaking van de energiemarkt, en die te situeren, maar ik wil het ook hebben over het energiebeleid, en een aantal standpunten, suggesties en vaststellingen terzake vanwege de VLD belichten.

Sinds 1 juli 2003 is de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt volledig vrij. De wereld heeft erover gesproken. De mensen dachten dat er iets totaal nieuws ging komen. Alles staat open voor concurrentie op het vlak van productie en verkoop, met gereguleerde tarieven voor toegang tot de netten. Dan denk ik aan het Elia-transportnet en de distributienetten van de oude intercommunales, aangeduid als distributienetbeheerders.

Ik wil benadrukken dat we nog maar ongeveer een half jaar bezig zijn. Natuurlijk kan worden opgeworpen dat, als men hieraan begint, dit in orde moet zijn. Ik vond dat ook. Mijns inziens zijn we te vroeg begonnen in vergelijking met Wallonië, dat in 2007 mag beginnen, en dus ondertussen nog dividenden kan innen en tegelijk een potje kan maken om zich hierop voor te bereiden. Wallonië kan ondertussen ook leren van onze kinderziekten, om dan het beste van het beste te hebben. Zo is het echter eenmaal gegaan.

Het is weliswaar interessant nu al een eerste evaluatie te maken van de huidige situatie, maar we moeten ook beseffen dat onze ervaringen nog heel pril zijn. Het leerproces is nog aan de gang. In andere landen heeft het jaren geduurd vooraleer alles op punt stond, zowel voor de bedrijven als voor de gezinnen en de steden en gemeenten. Zo heeft het in het Verenigd Koninkrijk zowat 10 jaar geduurd eer alles goed functioneerde. Zweden kon al leren van die Britse ervaring, en heeft er nog 5 jaar over gedaan. Als wij van die twee kunnen leren, dan mogen we blij zijn als we op 3 jaar tijd alles op punt kunnen stellen.

Daarvoor moet echter nog veel gebeuren. Ik wil niet in detail treden over de verkoop en de productie, maar in elk geval blijft de concurrentie vooralsnog theoretisch. De veiling waar de federale regering toe besliste, moet nog altijd worden georgani-

seerd. Voor het netbeheer evolueren de tarieven gunstig, maar dat gaat dan ten koste van dividenden en investeringen.

Omtrent de dividenden dien ik graag de vorige spreker van antwoord. We moeten eerlijk zijn tegenover de bevolking. Ik sta bekend als een communalist, en ik zal dan ook de gemeenten verdedigen in wat ze doen, wat ze waard zijn en wat ze nodig hebben, maar ze moeten ook zelf inspanningen doen. We zijn altijd blij geweest met die dividenden, maar we moeten ook toegeven dat ze in feite een verkapte vorm van belastingen waren. Dat is een moeilijkheid waar we ons eens over moeten zetten. We moeten die knop durven om draaien.

Dat mag uiteraard ook geen excuus zijn om te stellen dat de gemeenten daar lang van geprofitteerd hebben en nu maar hun plan moeten trekken. Ik ben de eerste om daartegen in te gaan, want de gemeenten moeten niet voor alles opdraaien.

Er zijn altijd regeringsleden die zich 's morgens voor de spiegel afvragen wat ze die dag weer eens zullen uitvinden, maar het gaat niet om uitvindingen. We hoeven niet alweer nieuwe projecten te lanceren. Het komt erop aan de mensen te dienen op de best mogelijke manier, zodat iedereen, ongeacht zijn leeftijd, geslacht of herkomst, in gelijke mate kan genieten van het basisproduct energie.

De gemeenten moeten dat nu dus op een nieuwe manier kunnen doen. Daarbij hebben ze absoluut de steun nodig van de federale regering en van Vlaanderen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw De Maght, de dividenden die de steden en gemeenten totnogtoe kregen, waren inderdaad een verkapte vorm van belastingen. De gemeenten zijn jarenlang gewoon geweest aan die bijkomende inkomsten. Dat die er nu niet meer zijn, schept problemen. We zijn het daarover eens.

U zei ook dat het in sommige landen 10 jaar heeft geduurd eer men met de liberalisering van de energiesector klaar was. Was Vlaanderen er wel klaar voor om op 1 juli 2003 de vrijmaking volledig door te voeren? In Wallonië wordt gestart op 1 juli 2005 en in Brussel pas op 1 juli 2007. De Waalse en Brusselse steden en gemeenten beschikken dus nog steeds over de volledige opbrengst van de dividenden. Bovendien zullen ze wellicht lessen kunnen trekken uit de kinderziekten in Vlaanderen. Ik

De Roo

weet niet wie mijn vraag best kan beantwoorden, mevrouw De Maght of de minister, het is mij om het even.

Is de vrijmaking trouwens een zegen geweest ? De mensen werd beloofd dat alles goedkoper zou worden. Een grotere concurrentie zou leiden tot serieuze prijsdalingen. Waar blijven die prijsdalingen ? Betalen de gezinnen minder ? Grootverbruikers zoals gemeenten, betalen zeker meer, want het voorkeurtarief verdween sinds 1 juli 2003.

U hebt het over verkapte belastingen. Ze zijn een discussie waard, maar ik vestig er uw aandacht op dat de federale overheid de grote winnaar is bij alles wat te maken heeft met elektriciteitsstarieven. De federale overheid int immers 21 percent BTW op elk onderdeel van de energiekost : de productie, de import, de levering, de verkoop, de transmissiekost, de distributiekost en zelfs op de taksen en heffingen. Waar gaan we heen ? Als die verkapte belastingen worden afgeschaft, zou men tenminste eerlijk zijn tegen de mensen. Ook de zwakkeren moeten nu 21 percent BTW betalen. Op een basisgoed zoals elektriciteit zou maar 6 percent BTW mogen worden geïnd. Dat zou eerlijk zijn.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Roo, u geeft ons een hele opsomming, maar u moet zich daarmee wenden tot het federale parlement. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we hier de discussie voeren die in het federale parlement moet worden gevoerd.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, energie vormt één dossier. Ik heb het over de prijzen. De mensen betalen nu allemaal meer voor hun energie, onder meer door de hoge BTW.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer De Roo, u mag er geen potje van maken. Het is sowieso geen eenvoudig dossier. Maakt u er omwille van het goed begrip van de mensen dan toch geen voortdurende mengeling van. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer De Roo, u bent het met mij eens dat de dividenden een verkapte belasting waren. Ik heb ook gesteld dat het om een gemeenschappelijk en verplicht goed gaat. Elk mens moet immers een leefbaar en menswaardig leven kunnen leiden. Ik sta achter dat idee. We moeten in die richting blijven werken. Ik

vind het debat belangrijk. Ik heb er reeds op gewezen dat er sprake is van een andere cultuur, maar we moeten over de zaak durven spreken.

U vraagt me of we klaar waren voor de vrijmaking op 1 juli 2003. Op basis van mijn ervaring, antwoord ik heel duidelijk : neen. Er moet immers nog een resem beslissingen worden genomen. Ik verwijs nu ook even naar de federale overheid, want in een discussie moet dat mogelijk zijn. Als onze werking afhangt van de federale overheid, dan hebben wij het recht om dat te zeggen en om ons Vlaams Parlement te verdedigen. We willen niet de loopjongens of -meisjes zijn van degenen die denken dat ze in een triumfiraat alles kunnen beslissen. Daar wil ik niet van weten. Wij moeten een standpunt innemen, wij moeten beslissen. Aan ons wordt gevraagd welk energiebeleid we gaan voeren tegenover de steden, de gemeenten en de burger. Hoe zullen we iedereen een menswaardig bestaan bieden ? Als we aan de gemeente of stad niet genoeg geld geven, kan zij evenmin menswaardig leven. Dat moet maar eens gezegd worden.

Ons beleid situeert zich op drie vlakken : voor de burger, voor de bedrijven en voor de steden en gemeenten. Dat zijn de drie grote actoren en gebruikers. Ik moet u niet vertellen dat het energiebeleid een ingewikkelde zaak is, en aan de technische kant wil ik me nog niet eens wagen. Alle overheden in dit land zijn erbij betrokken. Zelfs Europa legt ons richtlijnen op. De burger en de bedrijven zijn rechtstreeks betrokken partij. Zij moeten gesprekspartner kunnen zijn.

Voor de VLD moeten in dit dossier alle neuzen in dezelfde richting wijzen. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen om een efficiënt en menswaardig energiebeleid te voeren. De resultaten van dit beleid moeten iedereen ten goede komen, ik heb ze al genoemd : de gezinnen, de industrie en de steden en gemeenten.

Energiebeleid is grensoverschrijdend. Ten zuiden van de taalgrens gebruikt men zo graag het woord 'solidariteit'. Bij de energieproductie moeten we de engagementen van Kyoto naleven. België moet tegen 2012 de uitstoot van broeikasgassen met 7,5 percent doen dalen tegenover 1990. Toen bedroeg de uitstoot 146 miljoen ton koolstofdioxide. De eerste mijlpaal is 2008. Dan mag die uitstoot nog maar 135 miljoen ton bedragen. Volgens het eerste voorstel-Van den Bossche om tot een lastenverdeling te komen, zou Vlaanderen de uitstoot met 9,4 percent moeten doen dalen, Wallonië met 4,7 percent. Waar zit de solidariteit ? Het jaar 2008 is niet zo ver meer af. De verkiezingen van dit jaar mogen

De Maght-Aelbrecht

geen reden vormen om de discussie uit de weg te gaan. Het stemt me echt blij dat de standpunten van de Vlaamse minister van Economie en de federale minister van Leefmilieu naar elkaar toe zijn gegroeid. Ook in dit parlement en in de Vlaamse regering hebben we de eensgezindheid hervonden. Dit is een eerste stap, maar het einddoel moet zijn dat de werkgelegenheid en de Kyotonormen samengaan. Hoe we die normen kunnen halen, zou ik graag in de commissie bespreken.

Ik benadruk nog eens dat men in het zuiden van het land het woord solidariteit aanbidt. Ik vraag daarom aan de Vlaamse regering dat ze op die solidariteit blijft hameren. De Kyotonormen mogen niet concurrentievervalsend werken.

België moet als federaal land zijn verantwoordelijkheid nemen. Uit de klimaatconferentie en de onderhandelingen tussen de federale overheid en de gewesten weten we wat er van Vlaanderen mag worden verwacht. Dat moet stap voor stap gebeuren, we moeten onszelf niet voorbijlopen. Vlaanderen wil zijn verantwoordelijkheid niet uit de weg gaan, maar vraagt dat de federale overheid en Wallonië hun taak even ernstig nemen. Vlaanderen wil en kan de beste leerling van de klas zijn, maar als dit jobs kost, als dit de werkgelegenheid en de groei in het gedrang brengt, dan vliegen we weer een bank achteruit. Dan vraagt onze bevolking zich terecht af waarmee we bezig zijn.

Het is dus belangrijk dat het zuiden van het land weet dat Vlaanderen zich geen twee keer pijn kan doen : één keer voor het blijven opbrengen van de nationale en budgettaire solidariteit enerzijds, en één keer bij het bedelen naar de omgekeerde solidariteit in dit Kyoto-dossier anderzijds. We moeten onszelf geen twee keer pijn doen, één keer is al een keer te veel.

Wanneer een onderneming in Vlaanderen dubbel zoveel moet inleveren als zijn rechtstreekse concurrent in Wallonië, ook al is die Vlaamse onderneming meer energie-efficiënt, dan is dat een groot probleem. Waar staan we als die onderneming meer energie-efficiënt werkt, maar daardoor failliet gaat, omdat energie in Wallonië en Brussel op een andere manier wordt aangepakt ? De VLD-fractie wil de volgende elementen in het energiebeleid terugvinden : de solidariteit die we van de andere gewesten mogen verwachten, moet behouden blijven, er mogen geen concurrentieverstorende maatregelen worden genomen, en er moet rekening worden gehouden met wat technisch mogelijk

is. We moeten dus opteren voor de best beschikbare technologie.

Emissierechten kunnen we baseren op de gemiddelde emissies van broeikasgassen per product of activiteit. Dat is meetbaar, en dus ook aanvaardbaar voor iedereen, omdat het een objectief gegeven is. Het is belangrijk voor de VLD en voor Vlaanderen dat de lasten niet louter territoriaal worden verdeeld. We vragen ook dat wordt ingegaan op de mogelijkheden die de Europese Commissie biedt om met enkele facultatieve richtsnoeren rekening te houden.

De VLD vindt dat de lasten moeten worden verdeeld per sector, volgens de principes die de Europese Commissie voorstelt en dat die lasten worden verdeeld tussen industrie, vervoer en huishoudens. Wat het vervoer betreft, heeft premier Verhofstadt voorgesteld om het federaal wagenpark systematisch te vervangen door voertuigen die gebruik maken van de meest strenge en meest zuivere technologieën. Dat moet helpen om het onderzoek naar zuivere motoren en brandstoffen te stimuleren. In Gembloux besliste de federale regering al om biodiesel en bio-benzine te promoten. De accijnzen zullen lager zijn dan op de klassieke diesel en benzine. Vlaanderen moet dit principe ook huldigen en de autobussen van De Lijn op milieuvriendelijke brandstof laten rijden. De Lijn heeft al heel wat ten goede veranderd in haar aanbod.

Dat lijken kleine maatregelen, maar ze vormen vooral in de beginfase een belangrijke stap. Ook de Vlaamse regering geeft voorbeelden van hoe spaarzaam kan worden omgegaan met energie. Zo investeert ze geld in de gebouwen van de VMM in Aalst. Er is een nieuw gebouw opgetrokken, dat voorzien is van de allerlaatste snufjes op het vlak van milieuzorg en energiebeleid. De extra kost die dat met zich meebrengt, wordt op 10 jaar terugbetaald. We moeten overigens denken op lange termijn.

De Vlaamse regering vindt het energiebeleid als dusdanig terecht een prioriteit. Dat dit rechtstreeks te maken heeft met onze welvaart, de economische vooruitgang en het aantrekken van werkgelegenheid, blijkt overduidelijk uit de Ondernemingsconferentie. Energie vormde er een steunpilaar naast onderwijs, innovatie, ondernemen, werkgelegenheid en administratieve vereenvoudiging. Op de website over de Ondernemingsconferentie kan iedereen de stand van zaken volgen.

Het doet me plezier dat inzake het energiebeleid bij twee van de drie projecten een smiley of een la-

De Maght-Aelbrecht

chend gezichtje staat. Dat betekent dat alles wat te maken heeft met het auditconvenant en de groenestroomcertificaten – dat is de gedeeltelijke vrijstelling voor convenantbedrijven – volgens schema verloopt. Het betekent ook dat de Vlaamse regering deze uitdaging ernstig neemt en de kritiek van sommige sociale partners weerlegt dat aan de goede voornemens geen gevolg zou worden gebreed. Ik denk positief. Ik geloof dat we kunnen evalueren en uit die evaluatie zeer snel goede lessen kunnen trekken.

Wat de groene stroom of hernieuwbare energie betreft, is reeds een nieuwe categorie van groenestroomcertificaten toegevoegd, namelijk de certificaten toegekend voor de productie van elektriciteit, opgewekt uit het organisch-biologisch deel van restafval, op voorwaarde dat de betrokken afvalverwerkingsinstallatie in belangrijke mate energie recupereert. Het gaat dus niet alleen over de vrijmaking van energie maar ook over de wijze waarop die energie wordt aangewend en welke grondstoffen men in die energie wenst.

Bedrijven die het auditconvenant Energie ondertekenen, verbinden zich ertoe een audit te laten uitvoeren voor de bepaling van hun energiebesparingspotentieel, en al de energiebesparende maatregelen uit te voeren, met een maximale terugverdientijd die in het convenant is vastgelegd.

Als tegenprestatie verbindt de Vlaamse overheid zich ertoe om aan deze ondernemingen geen bijkomende maatregelen of doelstellingen op te leggen inzake het efficiënt gebruik van de energie. De maatregelen worden dus niet achteraf genomen maar wel vooraf, preventief. Dat is een goede zaak. Daardoor worden uitgaven voorkomen.

Mijnheer de voorzitter, ik besef dat mijn spreektijd er bijna op zit. Ik heb echter nog veel te zeggen. Er moet eensgezind naar de toekomst worden gekeken. We moeten samen bepalen wat we willen. Dikwijls is dat een slogan. Hoogdravend wordt dan gezegd: 'We moeten samen bepalen welk leven we wensen voor onze kinderen.' Het is echter ook de waarheid! Als we er met zijn allen niets aan doen, als de regering er zich niet achter zet en de federale regering niet achter de veren zit, en zegt dat ze zich moet richten naar Vlaanderen in plaats van naar Europa of Brussel en Wallonië, dan zijn we fout bezig. Ik vraag en smeed u om daarvoor te zorgen. Hou dit onderwerp niet alleen in gedachten, ga ook verder met de besprekingen!

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal hier niet meer verder uitweiden over de elektriciteitsprijzen. Ik zal mijn geschreven tekst laten ronddelen zodat u de informatie kunt lezen die ik heb gevonden. Het onderwerp ligt me na aan het hart.

De vrijmaking van de energiesector in Vlaanderen is bruusk verlopen. Plots waren er 4 miljoen gebruikers op de markt. De nieuwe structuren hebben nood aan informatie. Er moet een standaardoplossing worden gevonden om de gegevens uit te wisselen. De zuivere intercommunales werken daaraan. Ook de andere moeten dat doen. De beslissing tot vrijmaking van de markt werd terecht genomen. Ik heb daarnet echter ook gezegd dat de steden en gemeenten wat dat betreft een onzachte landing hebben gemaakt.

In december hebben we in het Vlaams Parlement een motie van aanbeveling goedgekeurd omtrent de beleidsprioriteiten inzake binnenlandse aangelegenheden en steden. We hopen dat daaraan gevolg wordt gegeven. Ik vind dat de mededeling over het vastgelegde bedrag dat zou worden doorgestort naar Vlaanderen, naar de steden en gemeenten, te laat kwam. Tijdens de onderhandelingen waren er vertegenwoordigers die maar 60 miljoen euro wilden overhevelen. Uiteindelijk werd het 172 miljoen euro. Het is te laat gebeurd. Dat wil uiteraard niet zeggen dat we dat bedrag niet moeten hebben. Dat zou pas idioot zijn.

Ik wil er enkel op wijzen dat de gemeenten hierdoor in een moeilijke situatie terecht zijn gekomen. Het ging allemaal te snel. Indien de federale regering een beslissing over het geheel had genomen, hadden we nu niet met de problemen gezeten.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mevrouw De Maght, het is natuurlijk altijd te laat of te vroeg. De beslissing tot de liberalisering van de elektriciteitsmarkt komt niet uit de lucht gevallen. We weten dat al jaren. Het is natuurlijk fout als de steden en gemeenten op het verkeerde been worden gezet door te zeggen dat alles in orde zou komen. Het is een ingrijpende maatregel die een enorme weerslag heeft op de gemeenten. Toen de energiemarkt in Vlaanderen werd vrijgemaakt, waren er andere afspraken gemaakt. De Vlaamse regering kan er zich niet verantwoordelijk voor voelen dat die niet zijn nagekomen. Dat betekent niet dat ik niet meevoel met de gemeenten.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Er is in die periode te veel op de gemeenten geschoten. Er werd hen verweten niet vooruitziend te zijn. Ze waren dat echter wel, maar kregen geen informatie.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, ik deel uw mening dat de gemeenten en de bevolking op een verkeerd been zijn gezet. Ik vind het wel misplaatst dat u de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering afschuift. Het zijn niet wij die in het blad van de gemeenten hebben gezegd dat het asociaal is om gemeenten te verarmen als gevolg van de liberalisering, dat zijn de woorden van voormalig minister Stevaert. Er was gezegd dat er prijsdalingen zouden zijn van 30 percent, en daar is op gefocust. De problemen zijn niet ontstaan omdat de markt te vroeg is open gegaan, maar omdat een lawine van heffingen de voordelen teniet hebben gedaan.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, niet alle problemen zijn opgelost. In sommige gebieden zijn er nog andere energievormen beschikbaar, zoals bijvoorbeeld stoom. Daar is niets voor geregeld. De gemeente moet daar zelf met Electrabel over onderhandelen. Mijn gemeente zal dat ook doen, maar ik zal niet toelaten dat de gemeente de kosten moet dragen voor een organisatie die stoom heeft geleverd en daar vroeger winst mee heeft gehaald. Dat is een van die zaken die opduiken. Er was 4 jaar geleden wel aan gedacht, maar we kregen geen elementen om te zoeken naar aanvaardbare oplossingen. We zitten in een patsituatie. Het lijken misschien kleine problemen, maar ze hebben grote gevolgen.

De VLD vindt het terecht dat gezinnen hun energie aan goede voorwaarden kunnen kopen. De consument kan zijn leverancier vrij kiezen en daarbij oog hebben voor het leefmilieu. Als de energiekost voor bedrijven vermindert, dan vind ik het niet terecht dat de gezinnen moeten opdraaien voor wat de industrie minder moet betalen. Tewerkstelling moet worden aangemoedigd, maar gewone burgers moeten daar niet het slachtoffer van worden.

Mijn fractie is ervan overtuigd dat de combinatie van maatregelen op het Vlaamse en federale niveau het bedrijfsleven en de gezinnen ten goede zullen komen. Ik ben er ook van overtuigd dat het dossier met argusogen zal worden opgevolgd, zodat Vlaanderen binnen 3 jaar kan zeggen dat het er het

maximum heeft uitgethaald op het vlak van zuivere en zuinige energie. De markt moet ook toegankelijk zijn voor iedereen.

Als mensen hun factuur niet kunnen betalen, zullen de OCMW's ervoor opdraaien. Nu al gebeurt dat. Er moet daarvoor een oplossing worden gezocht. Ik hoop dat dit een nuttige bijdrage was voor de bespreking over de vrijmaking van de energiemarkt en het energiebeleid in het algemeen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik deel in hoge mate de opvattingen van mevrouw De Maght. Het klopt dat de steden en gemeenten een compensatie is beloofd ten belope van 172 miljoen euro. Maar de geraamde kostprijs bedraagt 300 miljoen euro. Men houdt de steden en gemeenten al jaren aan het lijntje. Men heeft ooit ook gezegd dat er een retributie zou komen voor het privé-gebruik van gemeentelijke wegen. Er is echter niets in huis gekomen van die zogenaamde wegenisheffing. De steden en gemeenten dreigen de dupe van deze operatie te worden als de compensatieregeling er niet komt. Dat mag eens duidelijk worden gezegd.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : De beloofde compensatie bedraagt inderdaad maar de helft van de geraamde kostprijs. Ik wil de minister vragen om dat goed in het oog te houden. De gemeenten is meegedeeld hoeveel ze hiervoor in de begroting voor 2004 mogen inschrijven, maar een meerjarenoverzicht is er niet. Vroeger gaf men wel een raming van de kosten over meerdere jaren. Nu kunnen we moeilijk een financieel meerjarenplan opstellen. De regering zou hiervoor een oplossing moeten uitwerken.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zou toch even willen teruggaan naar de beginperiode van deze legislatuur, toen u nog geen minister was. Uw voorganger, minister Stevaert, heeft de liberalisering van de energiemarkt in gang gezet. Het was minister Stevaert die toen in zijn beleidsnota zijn plannen bekendmaakte voor het vrijmaken van de energiemarkt. Tezelfdertijd maakte hij zijn plannen bekend over het milieuvriendelijk opwekken en het efficiënt verbruik van elektriciteit. Het Vlaams Blok was toen klaar en duidelijk.

Geraerts

Wij zijn voorstanders van de vrijmaking van de energiemarkt op twee voorwaarden : de consument, zowel de kleine gebruiker of de gezinnen als de industrie, moet daar voordelen uit halen en de monopolies in de productie en distributie moeten verdwijnen.

Een lagere energiefactuur voor de industrie betekent een kostenverlaging, wat leidt tot een betere concurrentiepositie tegenover de buitenlandse concurrenten. Dat zal vooral in Vlaanderen een gunstig investeringsklimaat scheppen. De vrijmaking van de elektriciteitsmarkt verloopt echter vrij moeizaam en gebrekkig. Het incoherente beleid veroorzaakt te veel onzekerheid. De Vlaamse overheid moet dringend een coherente visie uitwerken over de werking van de elektriciteitsmarkt en de nodige maatregelen nemen. Noch de paars-groene Vlaamse overheid, noch de paarse federale regering hebben een strategisch plan voor de elektriciteitssector en de andere energiedragers.

We merken vandaag op dat de diverse verklaringen van de Vlaamse regering, waarin werd aangekondigd dat de liberalisering zou resulteren in een effectieve prijsdaling van de energiefactuur voor de consument, allesbehalve met de werkelijkheid stroken. Vandaag kan iedereen vaststellen dat er door de vrijmaking van de energiemarkt vooral verliezers zijn. Het beleid van de huidige regering is verantwoordelijk voor het feit dat de energieprijzen stijgen of nog zullen stijgen. De vervroegde uitstap uit de kernenergie werkt kostenverhogend en de hernieuwbare of alternatieve energie, zoals windenergie en warmtekrachtkoppeling, is merkbaar duurder dan andere productiemethodes. Bovendien stijgen de aardgasprijzen en is er de onzekere prijs van de aardolie. De kleine gebruiker wordt opgezadeld met een hogere factuur die bovendien zo ingewikkeld is dat men een financieel expert moet zijn om eruit wijs te raken. De gemeenten strijken minder dividenden op uit de verkoop van stroom. Zelfs grote bedrijven zien geen vermindering van hun energiekosten.

De drie spelers in dit verhaal, de producent, de netbeheerder en de leverancier proberen ieder op hun eigen terrein maximum winsten te boeken. Dat kan hen niet kwalijk worden genomen in een vrijemarkteconomie, maar wij vragen ons af waar de beloftes gebleven zijn die de regering heeft gemaakt ten aanzien van de gebruiker, namelijk beloftes van goedkope energie. Ik heb daar een eenvoudige vraag bij. Alle gezinnen betalen nu meer voor hun elektriciteit dan voor de liberalisering, en

de gemeentebesturen klagen steen en been over hun verlies aan inkomsten. Zij genereren op dit ogenblik veel minder inkomsten dan voor de liberalisering. Dexia berekende dat de Vlaamse gemeenten gemiddeld bijna 8 procent van hun inkomsten halen uit energiedividenden, waarvan drie vierde uit elektriciteit. Voor een gemeente met 10.000 gezinnen en een beperkt aantal kleine bedrijven loopt de vermindering al snel op tot 2 miljoen euro.

Wie verdient uiteindelijk aan de hele zaak en waar is het geld gebleven ? Het doet mij denken aan mijn studententijd, toen een zeer populistisch boekhoudkundig vraagstuk de ronde deed. Drie personen drinken een pint in hun stamcafé en betalen ieder 10 frank voor hun pint bier. De baas van het café geeft de ober opdracht 5 frank terug omdat het goede klanten zijn. De ober heeft ook iets geleerd van zijn baas, geeft ieder één frank terug en steekt de overige twee frank in eigen zak. De vraag is de volgende. Elke student heeft 9 frank betaald. Dat maakt 27 frank, plus twee frank van de ober is 29 frank. Waar is die ene frank naartoe gegaan ? Dat vraagstuk is vergelijkbaar met de huidige toestand die heerst bij de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Ook hier haalt men alle mogelijke zaken door elkaar, de producent, de distributeur, de netwerkbeheerder en de overheid met alle mogelijke en onmogelijke taksen maken een duidelijk zicht op de elektriciteitsrekening totaal onmogelijk, en bovendien krijgen de kleine gebruikers nog kredietnota's voor de gratis stroom.

Vooral de gratis stroom voor de particuliere gebruiker, de zogenaamde 500 kilowatt gratis stroom, roept vragen op. Deze gratis stroom moet geleverd worden door de distributeur en wordt derhalve door de verkoper ergens gecupereerd. In tegenstelling tot de gratis bussen, waar uiteindelijk de belastingbetaler via de overheid voor opdraait, moet de gratis stroom door de gebruikers betaald worden omdat de overheid hier geen tegemoetkoming doet. Het is de distributeur die deze stroom zal doorrekenen.

De vraag is aan wie de verkopers deze prijsstijging zullen doorrekenen. Niet aan de grote bedrijven, vermits die als grote afnemers onderhandelen met verschillende leveranciers en zo zeer scherpe prijzen kunnen bedingen. Het is de kleine gebruiker, die alleen staat in zijn onderhandelingen bij de leveranciers en praktisch geen eisen kan stellen.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Ik geloof niet dat er ooit een misverstand is geweest over de gratis stroom. U kunt de besprekingen nalezen toen het voorstel in het parlement werd goedgekeurd. Er is nooit gesteld dat die stroom volledig gratis was. De prijs is terug te vinden in de distributienetprijs, maar er heeft wel een herverdeling plaatsgevonden. De kleine verbruikers en de verbruikers met een groot gezin profiteren hiervan. Dat is steeds de bedoeling geweest. We hebben nooit gezegd dat het voor iedereen gratis zou worden. De kostprijs van deze gratis stroom is in de distributieprijs inbegrepen. We hebben er nooit een geheim van gemaakt dat het hier om een herverdeling ten voordele van de kleine verbruikers en van de grote gezinnen gaat. Ik meen niet dat iemand zich tegen deze maatregel kan kanten.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik zou hier toch even willen opmerken dat 90 percent van de gezinnen ten gevolge van die maatregel meer moet betalen. (*Rumoer*)

De heer Jean Geraerts : De gezinnen moeten die gratis stroom betalen. De kosten worden aan alle verbruikers doorgerekend. Alle facturen zijn gestegen.

Aangezien het overgrote gedeelte van de Vlaamse gezinnen nog niet van leverancier is veranderd, is de positie van de standaardleveranciers, Electrabel en Luminus, die overigens tot de duurste stroomleveranciers behoren, nauwelijks bedreigd. Via gemengde en zuivere intercommunales hebben beide leveranciers zich gedurende jaren op de liberalisering kunnen voorbereiden.

De verwevenheid tussen elektriciteitsverdelers en netbeheerders is soms zo groot dat we opnieuw over monopolieposities kunnen spreken. Het voorbeeld bij uitstek is de hoge huurprijs die Interelectra in Limburg voor het gebruik van zijn netwerk vraagt. De verwevenheid tussen Interelectra en Luminus is dermate groot dat de andere leveranciers niet langer kunnen concurreren. Het gevaar is zeer groot dat al deze leveranciers op korte termijn van de markt zullen worden verdrongen en dat niets een willekeurige prijsstijging nog in de weg zal staan.

De informatie die de klanten over de tariefstructuur is verstrekt, is bijzonder ondoorzichtig. Bovendien zijn de keuzemogelijkheden bijzonder ingewikkeld. Het goedkoopste tarief is immers afhankelijk van een aantal in het contract opgenomen

factoren, zoals de samenstelling van het gezin, het energieverbruik of de woonplaats. Voor de gewone Vlaming is dit allemaal niet evident.

Sinds 2000 zijn de algemene energiekosten, en de elektriciteitskosten in het bijzonder, in dit land gevoelig gestegen. Deze stijging is het gevolg van het gebrek aan een vooruitziend beleid en van een hele resem bijkomende heffingen die op onze industrie afkomen. Buiten de prijs van de elektriciteit zullen de bedrijven tevens moeten betalen voor de financiering van de regulator, voor het Kyoto-fonds, voor de financiering van het nucleair passief en voor de bevordering van het rationeel energieverbruik. Andere heffingen, zoals de groene certificaten en de certificaten voor warmtekoppeling, worden eigenlijk als een boete gehanteerd. De elektriciteitsproducenten en -leveranciers rekenen deze stijgingen gewoon door aan hun eigen klanten. Voor industriële bedrijven die in Vlaanderen energie-intensieve activiteiten ontplooiën en die op de wereldmarkt actief zijn, wordt de situatie moeilijk houdbaar.

Tot slot zou ik nog enkele opmerkingen over de energiebronnen zelf willen maken. Het Vlaams Blok verzet zich momenteel tegen de afbouw van kernenergie. De huidige vervangingsmogelijkheden zijn te beperkt om kernenergie op een efficiënte wijze te vervangen. We beschikken slechts over één alternatief, namelijk het opnieuw produceren van stroom in traditionele centrales. Dit zou uiteraard tot een verhoging van de CO₂-uitstoot leiden. De traditionele centrales produceren immers tweemaal zoveel CO₂ als kerncentrales.

De bestaande alternatieve energiebronnen zijn niet in staat de nodige hoeveelheid energie te produceren. Dit betekent dat we ons allicht verplicht zullen zien stroom uit andere Europese landen in te voeren. Indien we stroom uit Frankrijk invoeren, gaat het om stroom die door kerncentrales is geproduceerd. Wie nakijkt waar de kerncentrales in het noorden van Frankrijk precies gelegen zijn, zal merken dat deze centrales zich praktisch op Belgisch grondgebied bevinden. Bovendien moeten we rekening houden met de aanvoerbeperkingen die het gevolg zijn van de beperkte capaciteit van de hoogspanningsnetten.

Aangezien alle fossiele brandstoffen eindig zijn, moeten alle mogelijkheden worden aangewend om deze brandstoffen maximaal en op de meest efficiënte wijze te benutten. Om die reden moet de alternatieve energiewinning worden onderzocht. We moeten de bronnen van hernieuwbare energie op een efficiënte wijze aanboren.

Geraerts

De windturbines, met de groenestroomcertificaten, voldoen volgens ons niet aan de verwachtingen van de alternatieve energievoorziening. Het rendement van de windturbines, vooral op het land, is ontzettend laag. De Vlaamse overheid heeft tegen 2004 een productie uit groene stroom van ongeveer 2.000 gigawattuur vooropgesteld. Als we de huidige tendens bekijken, zal de elektriciteitssector ver beneden deze capaciteit blijven.

Mijnheer de minister, welke hoeveelheid stroom wordt in rekening gebracht bij de berekening van de groenestroomcertificaten ? Is het het geïnstalleerde vermogen of het werkelijk geproduceerde vermogen van de windturbines ? Er is een groot verschil tussen beide : er is een rendement van 10 percent van de windmolens.

Minister Gilbert Bossuyt : De stroom die een leverancier aflevert, wordt in rekening gebracht.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de minister, deze opmerkingen betekenen niet dat wij geen enkele toekomst zien voor hernieuwbare energiebronnen, maar we moeten ze in een juiste context durven plaatsen. De huidige energiebronnen zijn beperkt. We moeten er vooral zuinig mee omgaan.

Gezien de relatief grote voorraad fossiele brandstoffen, vooral kolen, zou meer onderzoek moeten gebeuren naar betaalbare middelen om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Mijnheer de minister, als Limburger en ex-mijnwerker is het mijn stokpaardje om extra geld vrij te maken voor extra studies, om de enorme voorraden steenkool in het Kempens bekken te valoriseren. Als de vroegere productie in de Kempense steenkoolmijnen opnieuw wordt gehaald, kan er nog 1.000 jaar steenkool gewonnen worden, want er is nog een voorraad van 4 miljard ton.

Mijnheer de minister, ik verwacht dat de Vlaamse regering de nodige maatregelen zal treffen om de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in goede banen te leiden, en de nodige aandacht zal besteden aan een toekomstgericht energiebeleid. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens sp-a en Spirit wil ik het over een ande-

re boeg gooien. Het is goed om op basis van concrete cijfers de toestand te toetsen aan de werkelijkheid.

Er wordt hier in vraag gesteld of Vlaanderen de liberaliseringsoperatie wel op gang moest brengen. We waren, zijn en blijven – ik denk zoals de meeste andere fracties – ervan overtuigd dat Vlaanderen er alle belang bij had om snel in te spelen op de Europese richtlijnen, en te komen tot de liberalisering van de energiemarkt.

Vlaanderen heeft zijn verantwoordelijkheid genomen. De liberalisering en de juridische scheiding tussen netbeheerders en leveranciers, zijn doorgevoerd. We deden dit zelfs op een moment dat de Europese richtlijn enkel een boekhoudkundige scheiding oplegde.

We hebben tegelijkertijd rekening gehouden met de specifieke situatie waarin we zitten, de bekommernissen voor het milieu en het sociale. We hebben ook nieuwe openbare dienstverplichtingen ingevoerd, die uitdrukkelijk bedoeld zijn om de liberalisering van de energiemarkt niet ten koste te laten gaan van een aantal sociale aspecten of een aantal noodzakelijke ecologische doelstellingen, waarvoor Vlaanderen anders zeer kwetsbaar zou zijn. Mevrouw De Maght heeft verwezen naar de Kyoto-afspraken die we moeten nakomen. We hebben ook een regulator in het leven geroepen en er is een zeer gebruiksvriendelijke website van de VREG gecreëerd met een vergelijkingsmogelijkheid voor de gezinnen om keuzes te maken.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Voor een goed begrip : ook wij zijn voor de vrijmaking van de energiemarkt en waren pleitbezorger dat dit snel zou gaan. Er is echter een groot verschil tussen de principiële beslissing en de uitwerking die op het terrein is gebeurd. Ik geef u een voorbeeld. Men heeft de aardgasmarkt ook vrijgemaakt, maar vandaag is er nog altijd geen KB dat de distributienettarieven regelt. Dat betekent dat een leverancier die geïnteresseerd zou zijn, niet weet aan welke tarieven hij straks zal leveren en waarmee hij rekening moet houden. Dat betekent voor de netbeheerder dat hij wordt geconfronteerd met een onzekerheid, en dat verstoort de marktwerking.

Er is ook onzekerheid op het vlak van de prijsdalingen die men heeft voorgespiegeld. De 30 percent vermindering blijft dode letter. Ook voor de lokale besturen zoekt men op weinig oordeelkundige

Schuermans

wijze naar compensaties. Wij zijn hier voorstander van, maar we stellen alleen maar vast dat die compensaties, naast een aantal andere maatregelen en verplichtingen, leiden naar prijsverhogende elementen voor energie. Men gaat blijkbaar ook in dit debat de discussie niet aan over de meeropbrengsten voor de federale overheid op het vlak van de vennootschapsbelasting, waar men perfect in een compensatie zou kunnen voorzien voor de lokale besturen zonder dat dit repercussies zou hebben op de energieprijzen.

Voor ons kan de vrijmaking van de energiemarkt dus een goede zaak zijn maar dan moet men de spelregels volgen die ertoe leiden dat men de vruchten ervan plukt. Dat is vandaag helaas niet het geval. Wij roepen op in een motie van aanbeveling om samen met de federale overheid tot coherente afspraken te komen om die marktopening efficiënt te maken voor alle gebruikers.

De heer Robert Voorhamme : De heer Schuermans stelt geen vraag maar doet zijn uiteenzetting nog eens over. Hij doet dit bovendien nadat ik amper mijn inleiding heb afgesloten en voor ik heb kunnen ingaan op een aantal aspecten die vandaag aan bod zijn gekomen. *(Opmerkingen van de heer Johan De Roo)*

Mijnheer De Roo, als ancien in het Vlaams Parlement zou u mogen weten dat het gebruikelijk is dat men zich mengt om een uitdrukkelijke vraag te stellen aan degene die een betoog houdt en dat het niet de bedoeling is om bijkomende uiteenzettingen te komen houden. Hier is geen concrete vraag gesteld.

De heer Eddy Schuermans : Ik zal zo dadelijk preciezer worden.

De heer Robert Voorhamme : Er wordt beweerd dat de liberalisering in Vlaanderen zou hebben geleid tot een stijging van de prijzen voor de Vlaamse consument. Dat is niet helemaal juist. We verkeren in België in een specifieke positie waarbij in Vlaanderen de liberalisering qua regelgeving al is doorgevoerd en in Wallonië dit nog helemaal niet is gebeurd. Als we de prijzen vergelijken die worden aangerekend aan de Waalse en de Vlaamse consumenten, stellen we vast dat de Vlaamse consumenten die nog geen enkele stap hebben gezet om van de liberalisering te kunnen genieten en onder de standaardtarieven vallen zoals ze nog altijd worden toegepast door de voorzieners zoals voorheen, geen centiem meer betalen dan de Waalse gezin-

nen die nog allemaal gebonden zijn. Wel zijn er inderdaad verschillen inzake vrijstelling, daar het systeem in Wallonië anders is dan in Vlaanderen. Dit kan verschillen naargelang de gezinssamenstelling. Algemeen genomen is er geen enkel verschil te merken inzake het prijsniveau tussen Wallonië en het Vlaamse standaardtarief.

In de periode tussen juli 2003 en januari 2004 zijn de standaardtarieven voor de standaardleveranciers op de gebonden markt licht gestegen, met 0,9 tot 1,5 percent, afhankelijk van het type van gebruiker, maar dat geldt zowel in Wallonië als in Vlaanderen. Het betoog dat de liberalisering op zich tot een prijsverhoging heeft geleid, klopt dus niet helemaal. Want waar er niet is geliberaliseerd, heeft men net dezelfde prijsverhoging gekend.

Het klopt dat dit kan verschillen naargelang de regio en de grootte van de verbruiker, maar in Vlaanderen als geheel betalen de klanten die wel een ander contract hebben afgesloten minder, van 10 percent minder voor de grote elektriciteitsverbruikers tot 20 percent minder voor de kleinere elektriciteitsverbruikers. Dat levert een prijsvoordeel op van 45 tot 200 euro per jaar. De kleine verbruikers hebben percentueel het grootste prijsvoordeel, indien ze gebruik maken van de liberalisering van de energiemarkt. Dat is een belangrijke vaststelling.

Ik vind ook dat de liberalisering nog onvoldoende is doorgedrongen in de praktijk. We weten allemaal dat het percentage van mensen die van contract veranderd zijn, nog vrij laag ligt. Maar het zou verkeerd zijn te beweren dat er geen effect is. Het aantal afnemers die een contract hebben afgesloten met een nieuwkomers op de elektriciteitsmarkt, is toch wel vrij snel aan het stijgen op enkele maanden tijd. Bij de kleine elektriciteitsafnemers steeg dat aantal van 0,22 percent op 1 juli, over 0,94 percent op 1 september, tot 2,31 percent op 1 december. Rekenen we daar dan nog de verbruikers bij die een nieuw contract hebben afgesloten met hun bestaande leverancier, dan bedroeg het percentage 13,36 percent op 1 december in Vlaanderen, terwijl dat op 1 juli slechts 0,53 percent was. Er is dus wel degelijk een dynamiek gaande, in tegenstelling tot wat sommigen beweren. Die dynamiek voelt de verbruiker in zijn portemonnee. Hij wint 10 tot 20 percent, al naargelang de omvang van de verbruiker.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Voorhamme, gelooft u nu echt dat de verbruikers op het terrein, of ze nu een particuliere, residentiële klant of een grootverbruiker zijn, uw redenering volgen dat, als gevolg van de vrijmaking van de energiemarkt, de prijzen gedaald zijn ? Dat kan niet.

Uw vergelijking met Wallonië is totaal misplaatst. Op de Waalse markt anticipeert men op de komende vrijmaking van die markt. De distributienettarieven worden er nu al opgetrokken, in sommige gevallen met 20 of 30 percent. U moet de vergelijking maken met de ons omringende landen en met de prijzen hier voor de vrijmaking van de markt.

Een distributeur als Luminus, toch niet meteen een verdachte bron, stelt dat er wel degelijk een meerprijs is van 7 euro per megawattuur, louter ten gevolge van de lawine aan heffingen en verplichtingen die worden opgelegd. Voor de grootverbruikers is de prijsstijging nog aanzienlijker. Kort voor de vrijmaking van de markt hebben ze een prijsdaling gekend, omdat men anticipeerde op die vrije markt en de concurrentie buitenspel wou zetten. Maar bij elke contractverlenging sinds 2002 is er een prijsstijging van 15 tot 30 percent geweest. Elke beroepsgroep zal dat bevestigen. Het gaat dus niet op te stellen dat de vrijmaking van de markt wel werkt en dat er een prijsvoordeel is. Dat is een aberratie van de werkelijkheid op het terrein. Iedereen zal u tegenspreken.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Schuermans, er worden hier altijd verschillende dingen door elkaar gehaald. Een aantal maatregelen heeft inderdaad een prijsverhogend effect. De liberalisering heeft echter een prijsverlagend effect. Wat telt, is het totaalbedrag op de factuur.

Op dit ogenblik is dat totaaleffect een prijsverhoging voor de gebonden gebruikers van ongeveer 1,5 percent ten opzichte van juli. Die stijging wordt verklaard door allerlei factoren, en doet zich zowel voor in Wallonië als in Vlaanderen. Voor de niet-gebonden gebruikers, die een nieuw contract hebben afgesloten sinds de liberalisering dat toelaat, laat de factuur een daling zien van de prijs die ze uiteindelijk voor hun energie aan de leverancier betalen.

De heer Eddy Schuermans : Dat is absoluut onjuist. U hebt weliswaar een punt dat er grote verschillen zijn tussen de leveranciers. De mensen hebben er baat bij een prijsvergelijking te maken. Per saldo zullen ze echter ook bij het beste bod meer betalen dan voor de vrijmaking van de markt.

De heer Robert Voorhamme : We zullen het wel oneens blijven. Ik baseer me op bepaalde gegevens, en u hebt er wellicht andere. Ik heb echter de indruk dat steeds bepaalde prijsverhogende effecten waar de sector mee te maken heeft, sterk in de verf worden gezet, en worden verkocht als louter een effect dat op de factuur tot uiting komt, zonder dat rekening wordt gehouden met de positieve effecten van reorganisatie van de sector.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer Voorhamme, ik lees in de krant : ‘Elektriciteitsfacturen gezinnen dit jaar duurder’. Dat zegt niet de oppositie, maar mevrouw Vanderveeren, voorzitter van de CREG. Dat is een vaststelling, die ook de mensen op het terrein doen, en waar de heer Schuermans terecht op wijst. Ondanks alle beloofde verlagingen is er een stijging van de factuur.

We vragen de meerderheid om uitleg daarover en we vragen de minister om verantwoording. U hoeft zich niet te verschuilen achter het federale beleid : het socialistisch-liberaal beleid wordt ontmaskerd. Daarover gaat het debat vandaag.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Sauwens, u haalt uw gegevens uit de krant, en van mevrouw Vanderveeren van de CREG. Wij beschikken echter over andere gegevens. Volgens een onafhankelijke bron, waarover u volgende week waarschijnlijk kunt lezen in het verslag van de VREG, betalen de mensen die een contract hebben afgesloten in de meeste gevallen een lagere prijs. Het gaat om een vermindering van 10 percent, en voor de kleine verbruikers tot 20 percent. Dat is de realiteit op dit ogenblik.

De heer Johan Sauwens : Dat is onjuist.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben twee à drie maanden geleden persoonlijk gaan uitzoeken bij Luminus wat daar te krijgen is en hoe de contracten in elkaar zitten. De prijs bleek dezelfde te blijven, met of zonder contract.

Alleen degenen die zich aandienen in grote groepen, zouden een prijsvermindering kunnen krijgen. Daar zouden de kleine verbruikers misschien gebruik van kunnen maken. Vooral de sector waarin

Geraerts

iemand woont, is bij een paar organisaties bepalend bij de prijsberekening.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Het is juist dat het effect voor de grote verbruiker verschilt van sector tot sector, maar het effect is er wel degelijk. Voor de kleine verbruiker is er zeker in elke sector een substantieel effect, ook bij Luminus. Dat is bijvoorbeeld ook het geval in de zone van IMEA, waar ik mee te maken heb, en waar er een substantiële prijsverlaging is van ten minste 20 percent voor de kleine gebruiker en van 10 percent voor de grote verbruiker.

De heer Johan Sauwens : U weet ook dat de tarieven in februari in die niches opnieuw werden opgetrokken.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Sauwens, de prijzen voor gebonden gebruikers stegen de afgelopen maanden gemiddeld met 0,9 tot 1,5 percent. Ik heb het nu niet over de gebruikers die een contract hebben afgesloten, want voor hen liggen de prijzen lager. De prijsstijging voor gebonden gebruikers is precies dezelfde in Vlaanderen en Wallonië. U stelt dat de Vlaming meer zou betalen omwille van het Vlaamse liberaliseringsbeleid, maar dat is niet juist. Er zijn wel verschillen in de liberalisering, maar de prijsstijging heeft niets te maken met het Vlaamse beleid.

In Vlaanderen werden een aantal maatregelen op het vlak van de openbare dienstverplichting genomen die essentieel deel uitmaken van het liberaliseringssysteem, zoals de groenestroomcertificaten. Ecologische doelstellingen betekenen een meerkost. Maar wat soms al te snel uit het oog wordt verloren, is dat als die ecologische doelstellingen echt worden gehaald, de meerkost ook aanzienlijk daalt. In 2002 bedroeg het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten 'slechts' 64 percent van het aantal voor te leggen groenestroomcertificaten. In 2003 was er reeds sprake van 78 percent. We gaan dus wel degelijk de ecologische richting uit.

Wie in een geliberaliseerde markt toch enigszins wil sturen, moet marktconform sturen en dat is het geval bij deze systemen. De meerprijs van de groenestroomcertificaten bedraagt maximaal 0,12 cent per kilowattuur. Als we in rekening brengen dat een steeds groter deel wordt gedekt door effectief gerealiseerde groenestroomcertificaten, namelijk

78 percent, dan mogen we ervan uitgaan dat die meerkost in de realiteit reeds gevoelig lager ligt.

Hetzelfde geldt voor de REG-verplichtingen. Ook op dat vlak is er sprake van een meerkost, maar ook die daalt naarmate de verplichtingen echt worden gerealiseerd. Uit de beschikbare gegevens kunnen we opmaken dat die verplichtingen vrij goed worden nagekomen. De leveranciers beamen dit. De meerkost beperkt zich tot 0,1 eurocent per kilowattuur. In realiteit zal die kost dus ook lager liggen.

Uiteraard is er een impact op de kilowattuurprijs. Die impact moet echter worden gerelativeerd, omdat een aantal openbaredienstverplichtingen het energieverbruik relatief verlagen, waardoor dus ook de energiefactuur lager ligt. Bovendien bestonden een aantal verplichtingen vroeger ook al, maar in een andere vorm. Het wordt nogal eens vergeten om die af te trekken. Als er geen nieuw systeem wordt ingevoerd, zou er ook een meerkost zijn, maar nu wordt steeds een brutoberekening gemaakt in plaats van een nettoberekening. De impact van een aantal verplichtingen op de kilowattuurprijs is veel lager als de doelstellingen geheel of gedeeltelijk worden gehaald. In de praktijk stellen we vast dat die doelstellingen steeds meer worden gehaald. Het effect op de prijs neemt daarbij proportioneel af.

Wat is het probleem ? Waarom discussiëren we vandaag ? Vlaanderen kan wel de nodige voorwaarden creëren om een hedendaagse liberalisering van de energiemarkt mogelijk te maken, maar de markt blijkt niet echt goed te functioneren. Volgens mij treft het Vlaams beleid geen schuld. Electrabel maakt misbruik van zijn positie als leverancier. Electrabel doet bijvoorbeeld geen enkele moeite om zijn klanten ertoe aan te zetten gebruik te maken van de vrije markt. In de telecomsector gebeurt dat wel. Bij een factuur van een gsm-operator vinden we regelmatig informatiefolders over tarifiering aangepast aan de verbruiker. Bij Electrabel gebeurt dat niet. Electrabel stelt alles in het werk om zijn positie als standaardleverancier zo lang mogelijk in stand te houden.

De heer Johan Sauwens : Het is gemakkelijk om nu de zwartepiet door te spelen aan Electrabel, terwijl sp.a verantwoordelijk is voor de situatie. Er werd een prijsverlaging van 30 percent beloofd in heel Vlaanderen, maar we zitten met een stijging van de gezinsfactuur, onder meer door hoger verbruik. De overeenkomst met Electrabel werd met socialistische pen geschreven. Uiteraard maakt het privé-bedrijf maximaal gebruik van de mogelijkheden

Sauwens

die de heer Stevaert heeft geboden. In sommige socialistische economieën trouwens is de link tussen het grootkapitaal en de organisatie van de staat duidelijk. Dit is een van de grootste ballonnen die hier ooit opgelaten werd en die vandaag doorprikt wordt. U hebt zelf aan Electrabel de ruimte gelaten om zijn monopoliepositie te versterken. Dat is wat vandaag gebeurt. De concurrentie die essentieel is om prijsdalingen te realiseren, ontbreekt om technische redenen, en omdat u Electrabel in zijn financieel-administratieve zetel hebt laten zitten. *(Applaus bij CD&V)*

De heer Robert Voorhamme : Electrabel rekent andere tarieven aan voor zijn vaste klanten en voor klanten met een contract. Dat is niet te verantwoorden. Voor ons moet dat veranderen, daartoe moeten maatregelen worden getroffen. De openbaredienstverplichting zou op zijn minst aan de leverancier moeten opleggen dat hij zelf zijn klanten informeert over de verschillende tariefmogelijkheden. Dat doen ze vandaag niet ! Dat is het minste, ik kan me nog veel stringenter stappen indenken.

Electrabel misbruikt ook als netbeheerder zijn rol. De gegevensdoorstroming van de netbeheerders naar de leveranciers verloopt op een gebrekkige manier. De andere leveranciers stellen daardoor incorrecte facturen op. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat leveranciers niet tijdig op de hoogte raken van de gezinssamenstelling van hun klanten, waardoor ze de vrijstelling in de elektriciteitsprijs niet correct of niet op tijd kunnen aanrekenen. In de telefoniesector werden de interconnectievoorwaarden ook niet altijd nageleefd. Ik stel voor om een strikter beleid te voeren met betrekking tot Electrabel.

Wat de echte vrijmaking van de energiemarkt tegenhoudt, is het feitelijke productiemonopolie van Electrabel. Daartegen werden te bescheiden maatregelen te laat doorgevoerd. De te beperkte invoercapaciteit speelt ook mee. Er is een weinig transparante toewijzing van de beschikbare invoercapaciteit.

Er zijn maatregelen nodig inzake de veiling van een voldoende grote productiecapaciteit, inzake de mogelijkheden van de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales of de aankoop van centrales door andere producenten, inzake het verhogen van de invoercapaciteit uit het buitenland, en inzake correcte transport- en distributietarieven die de vergelijking met het buitenland kunnen doorstaan. Op de bijzondere federale ministerraad van 16 januari

heeft de federale regering daarover beslissingen genomen, maar die gaan niet ver genoeg. Ze zijn laattijdig genomen en nog niet in uitvoering. De sleutel van de catch-22-situatie die werd geschetst, ligt daar.

We kunnen de markt niet liberaliseren en alleen op het Vlaams niveau alle correcte beleidsmaatregelen nemen om aan die voorwaarden te voldoen. Vlaanderen heeft er evenmin belang bij om achterop te blijven. Dat kan maar fatsoenlijk werken als de markt ook werkbaar is, dus als er ook voor de privé-bedrijven in die sector maatregelen zijn, die echte concurrentie mogelijk maken. Vandaag is dat niet het geval.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer Voorhamme, ik mis iets in uw uiteenzetting. Ik had verwacht dat u als Antwerps schepen bekommerd zou zijn om de concurrentiekracht en de tewerkstelling in de Antwerpse ondernemingen, waarvan een groot deel erg energie-intensief is. Vandaag stellen ze vast dat hun energiefactuur drastisch verhoogt. Dat heeft voor een deel te maken met de monopoliepositie bij de productie. Het heeft echter ook te maken met het gevoerde beleid, en met name met de verschillende heffingen. Ten gevolge van heffingen neemt de elektriciteitsfactuur voor bijvoorbeeld BASF toe met 16 miljoen euro in 2004, en zonder wijzigingen in het beleid met 39 miljoen euro in 2010. Als BASF 2 kilometer verder in Nederland lag, dan zou de maximumheffing 64.300 euro bedragen. Dat is een enorm groot verschil.

De federale overheid heeft nu een maatregel genomen inzake de maximumfactuur voor de energie-intensieve bedrijven. De helft van de heffingen zijn echter te wijten aan Vlaamse maatregelen. Tijdens de Ondernemingsconferentie is daarover gesproken, maar het besluit is niet uitgevoerd. Komt er op Vlaams vlak ook een dergelijke maximumfactuur ?

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Caluwé, als u bekijkt welke maatregelen er zijn genomen zowel op Vlaams als op federaal vlak, dan zult u vaststellen dat er substantiële tegemoetkomingen zijn gebeurd voor de bedrijven die u hebt genoemd. Die tegemoetkomingen wegen ruimschoots op tegen de heffingen en hun weerslag op de prijs.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Er zijn inderdaad een aantal maatregelen getroffen in verband met de groenestroomcertificaten, de benchmarking van de energiemilieukosten en het auditconvenant voor de kleinere bedrijven. Er is een substantieel effect. Het is dan ook verkeerd te laten uitschijnen dat wij niet bekommerd zouden zijn om het effect op de kostprijs voor een aantal bedrijven en sectoren in ons land. Daarom precies zijn er al een aantal maatregelen getroffen. De essentie is echter dat Vlaanderen gehandicapt zal blijven als er geen regelgeving komt op de organisatie van die markt zodat er concurrentie kan plaatsvinden.

Het grootste deel van de meerkost waarmee we nu worden geconfronteerd, vloeit voort uit een ontbrekend federaal beleid. Dat is onaanvaardbaar. Er zijn industriële klanten die nagenoeg hetzelfde of zelfs meer betalen terwijl er een vrijgemaakte markt is en de gemeenten niet meer over dat geld beschikken. De vraag is dan ook waar het zwart gat zich bevindt. Dat zwart gat bevindt zich niet bij de gemeenten, noch bij de Vlaamse overheid, noch bij de federale overheid. Het bevindt zich in hoofdzaak bij diegene die actief is op die markt.

De heer Ludwig Caluwé : Het bevindt zich ook bij de federale overheid.

De heer Robert Voorhamme : Daar moet iets aan gebeuren. Het is ontoelaatbaar dat de echte kostprijs voor het nucleair passief vanuit de privé-producent zelden in beeld wordt gebracht.

De heer Johan Sauwens : Waarom hebt u daar de voorbije jaren dan niets aan gedaan ?

De heer Robert Voorhamme : Ik vraag net dat dit ernstig zou worden bekeken. Enerzijds stellen we vast dat de afschrijving van de kerncentrales grotendeels voltooid is. De kerncentrales zijn echter nog lang niet aan het einde van hun productie. Anderzijds stellen we vast dat elke consument via zijn factuur een serieus deel meebetaalt voor het zogenaamd nucleair passief. Het nucleair passief is meer dan de nucleaire afval. Dat kan toch niet. Als we gedurende 15 jaar nog goedkope elektriciteit kunnen produceren zonder dat het duurste bestanddeel binnen de kostprijs, meer bepaald de afschrijving van de infrastructuur, wordt meegeteld, dan ontstaat er financiële ruimte. En dat is een deel van het antwoord op de catch 22. Binnen de kostprijs wordt niet de feitelijke evolutie gevolgd van de kostprijs van die energievoorziening, en dat is ontoelaatbaar.

Men heeft het doen voorkomen alsof door de liberalisering van de energiemarkt hierin wel verandering zou komen. Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen. De privé-sector heeft echter niet gedaan wat ze had voorgesteld. De federale overheid moet dan ook maatregelen nemen. Het gaat in deze immers niet om onze bevoegdheid.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik had eigenlijk een interpellatieverzoek ingediend. Ik ben blij dat minister Bossuyt aanwezig is. We willen de regering ter verantwoording roepen. Hetgeen ze heeft gezegd, blijkt niet de waarheid te zijn.

Vooreerst wens ik als parlamentslid mea culpa te slaan. De Vlaamse regering heeft gekozen voor de algehele, versnelde liberalisering van de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen. Niemand heeft ons verplicht om dat zo snel te doen voor alle klantencategorieën. We hebben dat toch gedaan. Waarom hebben wij dat pad zo onbezonnen bewandeld ? Wat dat betreft, was de grens tussen meerderheid en minderheid niet zo duidelijk.

We waren overmoedig. Daardoor zijn we overhaast en slordig tewerk gegaan. In Nederland startte het vrijmakingsproces veel vroeger. De uiteindelijke vrijmaking werd uitgesteld. In Nederland gaat men blijkbaar niet over één nacht ijs. In Vlaanderen is dat wel gebeurd. De vraag is dan wie daar de verantwoordelijkheid voor draagt.

De CREG en de VREG waren zich bij wijze van spreken nog warm aan het lopen toen de vrijmaking een feit werd. Pas op de vooravond van de liberalisering werden nettarieven – cruciaal voor de berekening van de totale energieprijs – goedgekeurd door de CREG. Dat was veel te laat. Het ging bovendien om een tijdelijke beslissing. Dit houdt in dat er een enorm probleem was met de communicatie.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Sauwens, u kunt mij toch niet verwijten dat de CREG zo laat een beslissing heeft genomen ! Bij mijn weten heeft de Vlaamse regering er bij de CREG maanden op aangedrongen snel een beslissing te nemen. Ze kon dat ook doen. Ze heeft echter getalmd. De Vlaamse regering heeft er alles aan gedaan om op tijd een juiste prijs te hebben.

De heer Johan Sauwens : En ik stel vast dat u daar niet in bent geslaagd.

Minister Gilbert Bossuyt : Blijkbaar verwijt u dat aan de Vlaamse regering.

De heer Johan Sauwens : Ik heb net een mea culpa geslagen. Ik stel vast dat men er niet is in geslaagd de beloften waar te maken. Ik wil samen met u zoeken naar de oorzaken.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u een antwoord geeft op een aantal heel concrete vragen. Het is de taak van het parlement de regering ter verantwoording te roepen. Bij gebrek aan duidelijke antwoorden, zullen we andere stappen moeten zetten.

De meerderheid heeft al argumenten ter verdediging aangevoerd. Er wordt gewezen op het gebrek aan duidelijke afspraken met het federale niveau. Ook op het Vlaamse vlak waren echter een aantal zaken allerm minst duidelijk. Men moest nog een aantal besluiten nemen, zoals over de gratis elektriciteit en de openbardienstverplichting van de netbeheerders inzake openbare verlichting. Zelfs bij de elektriciteitsleveranciers was er heel wat onduidelijkheid en onzekerheid. Zo wordt er uiteraard geen scherpe concurrentie gecreëerd en komen er bijzonder weinig nieuwe kandidaten op die bijzonder moeilijke markt, waar niets zeker is. Er worden nog een aantal beslissingen genomen die een invloed hebben op de prijs.

We moeten ook durven zeggen dat we in de val die Electrabel heeft gespannen, zijn getrapt. Electrabel had geen bezwaar tegen een versnelde vrijmaking, wel integendeel. Ze pleitte er zelfs voor. De snelle liberalisering van een quasi productiemonopolie en te weinig vervoercapaciteit over de grenzen, speelde in het voordeel van de gevestigde bedrijven. Men wist dat 5 jaar geleden. Toch werd daar niets aan gedaan. Pas in extremis zullen bepaalde pakketten worden geveild. Dat moet nog gebeuren. Er wordt wel al 2 of 3 jaar over gesproken. De vraag is waarom dat al niet gebeurd is om zo de concurrentie te versterken.

Minister Gilbert Bossuyt : Ik wil er bij de federale regering op aandringen een aantal stappen te zetten waarvan we weten dat als ze er niet komen, we voor een moeilijke periode staan. Ik hoop dat uw partij me daarin zal steunen. Iedereen weet dat als de markt niet wordt opengegooid, we geen inzicht zullen hebben in de juiste prijs van de elektriciteit. Ik hoop dat ik op uw steun kan rekenen om dat van de federale regering gedaan te krijgen. Op het federale niveau is een deel niet geïnteresseerd

omdat het enkel om Vlaanderen gaat. Vroeg of laat echter wordt het hele land hiermee geconfronteerd.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de minister, ik raak steeds meer verbijsterd over het verloop van dit debat. Daarnet zei de heer Voorhamme dat het systeem goed werkt en dat dit binnenkort zal blijken. Enkele minuten later zegt hij dan weer dat de concurrentie niet speelt en wijst de privé-partner met de vinger. Mijnheer de minister, u zegt nu dat het om een federale bevoegdheid gaat. U maakt op federaal niveau toch ook deel uit van de paarse meerderheid ? We confronteren u met stellingen van aan het begin van de liberalisering. Toen werd de hemel op aarde beloofd. Ik zal dadelijk een eminent lid van dit parlement, die er vandaag niet is, citeren.

De quasi-monopoliesituatie van Electrabel was gekend en er is ook voor gewaarschuwd. De meerderheid heeft echter niets gedaan en dat heeft kwalijke gevolgen voor onder meer onze economie. Inzake aardgas hebben we nog meer de forcing gevoerd, zogenaamd omdat een andere vrijmakingskalender verwarring zou scheppen. Het resultaat is dat er maar drie leveranciers zijn die dezelfde prijzen aanrekenen. Waar is de concurrentie ?

Een belangrijke reden voor de haast bij het vrijmaken was de belofte van een aanzienlijke prijsdaling. De voorgaande minister bevoegd voor Energie liet geen gelegenheid onbenut om erop te wijzen hoe gezellig en goed het wel zou worden voor de mensen. Ik citeer de heer Stevaert in 2000 : 'De bedoeling van de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt is om iedereen – zowel gezinnen en alleenstaanden als bedrijven – mee te laten profiteren van de voordelen van de vrijgemaakte markt. De voordelen hebben vooral betrekking op lagere prijzen en een betere dienstverlening. Uit diverse bronnen blijkt dat de elektriciteitsprijzen in Vlaanderen tot de hoogste van Europa behoren. Een daling van de factuur is dan ook een van de belangrijkste doelstellingen van het elektriciteitsdecreet.' In Het Belang van Limburg van einde 2000 lees ik : 'Ik wil extreem snel liberaliseren tot op het niveau van de huisgezinnen zodat de mensen als het ware hun stroom in de supermarkt kunnen kopen. Onderzoek heeft uitgewezen dat een gemiddeld Vlaams gezin 28.000 frank of 700 euro per jaar betaalt voor zijn energie. Als de markt vrij is, kan die factuur dalen met 7.000 tot 8.000 frank.' Als een bedrijf zoiets beweert en achteraf de resultaten toont, dan overtreedt die de wet op de handelspraktijken. Dit neigt naar oplichting van de bevolking en het parlement.

Sauwens

In 2001 antwoordde de heer Stevaert op een vraag van de heer Glorieux : 'De elektriciteitsprijzen in België zijn veel te hoog en in vergelijking met de buurlanden vooral voor de gezinnen. Daarom heb ik gekozen voor een versnelde vrijmaking van de markt in Vlaanderen. Ik ben ervan overtuigd dat de prijzen in Vlaanderen drastisch zullen dalen.' In 2003 lees ik in dezelfde Limburgse krant : 'Ondanks andere geruchten in de sector, gaat Stevaert ervan uit dat de prijzen lager zullen zijn in de vrije markt.' We zien vandaag de resultaten ! Na de goedkeuring van de distributienettarieven voor 2004 blijkt er van een prijsdaling voor het gemiddelde Vlaamse gezin geen sprake meer te zijn.

De cijfers voor februari tonen overigens aan dat diegenen die de overstap hebben gemaakt, meer betalen. Er is een evolutie naar het zeer hoge standaardtarief merkbaar. Test-Aankoop vergeleek de elektriciteitsprijzen in België met het gemiddelde van de buurlanden Frankrijk en Nederland, en ook het iets duurdere Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Luxemburg. Iemand met een laag verbruik, van 1.200 kilowattuur per jaar, betaalt in Wallonië en Brussel 12 percent meer dan in de vijf buurlanden. In Vlaanderen betaalt hij of zij echter 34 percent meer. De heer Voorhamme heeft natuurlijk gelijk als hij stelt dat het alsmaar moeilijker wordt om vergelijkingen te maken. Er wordt doelbewust mist gespuid om de klantenbinding te verstevigen. Maar de verschillen zijn toch duidelijk. Iemand met een verbruik van 2.500 kilowattuur per jaar betaalt in Wallonië en Brussel 18 percent meer dan in de vijf buurlanden. In Vlaanderen betaalt hij of zij 27 percent meer. Men kan zo doorgaan. Er is geen sprake van een prijsdaling, maar van een prijsstijging.

De Elia-heffing zal niet worden betaald door de producent of de verdeler, maar door de gebruiker. Dat is trouwens altijd zo in het gratisverhaal. Het gratis openbaar vervoer wordt betaald door de Vlaamse belastingbetaler. Ook hier wordt de factuur doorgespeeld. De mensen betalen de cadeaus van de vorige minister van Energie. De Gezinsbond heeft onlangs op dat vlak nog heel duidelijke taal gesproken. De berekeningen van Test-Aankoop en van mensen van de privé-sector bevestigen dat. De heer Jurrens, gedelegeerd bestuurder van WattPlus, stelt dat de komende maanden een omslag moet gebeuren, zo niet 'is er geen liberalisering meer'. Hij is een van de mensen die de stap hebben gezet. De beloofde prijsdaling komt er niet en de dividendenontvangsten van de gemeenten zijn gedaald. Dat is de kern van de zaak.

De gemeenten worden geconfronteerd met 300 miljoen euro minderontvangsten. Dat is een cijfer van de VVSG. De mensen betalen echter evenveel. Ik heb daarover een eenvoudige vraag. Waar is die 300 miljoen euro naartoe ? Waar is dat geld ? Is dat in de federale schatkist terechtgekomen, via de belastingen ? Is dat omgezet in winsten ?

Minister Gilbert Bossuyt : De gemeenten hebben daarover overeenkomsten gemaakt met Electrabel. *(Opmerkingen)*

De heer Johan Sauwens : De VREG moet elk kwartaal een rapport met een marktanalyse opmaken. Sinds het eerste halfjaar van 2003 is er niets meer verschenen. Hoe zit het met de kwartaalrapporten van de VREG ? De communicatie is chaotisch. Informatie blijft uit. Er wordt geïmproviseerd. Dat is de waarheid.

Minister Gilbert Bossuyt : Dat is uw waarheid. Er is op korte tijd een en ander veranderd inzake de prijsstructuur. Dat is onvoldoende, en misschien moeten er bijkomende maatregelen worden genomen. Maar dankzij de inspanningen van de VREG is er al veel duidelijkheid gecreëerd. Dat helpt de mensen om te kiezen. Meer en meer mensen kiezen bewust in een of andere zin.

De heer Johan Sauwens : De minister zou zich beter moeten informeren. Ik citeer uit Trends van vandaag. Onder de titel 'Marktwerving valt stil' staat er het volgende. Het spanningsveld tussen de standaardtarieven en de aanbiedingen aan uitlatende klanten is in elk geval gevoelig gedaald. In heel wat gevallen bent u voortaan zelfs beter af met het standaardtarief. Het een en ander betekent dat het voor de gezinnen minder interessant wordt om van leverancier te veranderen om zo bij hun eigen leverancier een korting te kunnen bedingen. De kloof tussen het standaardtarief en de nieuwe aanbiedingen is kleiner geworden en dat is geen goede zaak voor de marktwerving.' Dat zijn de woorden van de heer André Pictoul, van de Vlaamse regulator, de VREG. Dat zijn mensen die het kunnen weten. Ik citeer ook uit Test-Aankoop. 'Onze cijfers laten er geen twijfel over bestaan. In weerwil van alle officiële berichten van de regering blijft de Belgische elektriciteit duurder dan het gemiddelde van de buurlanden.' Ik heb u de cijfers gegeven. Voor de gezinnen is dat 30 percent. Zij hebben geen zaken met allerhande verschillen tussen de VREG en de CREG. Zij zien alleen hun stijgende elektriciteitsrekeningen. In Vlaanderen is de meerkost het hoogst, de tarieven voor gering verbruik liggen er merkbaar hoger dan het gemiddelde van de buur-

Sauwens

landen. Voor Brussel en Wallonië is het verschil voor deze scenario's geringer.

Deze mensen gaan op zoek naar een verklaring en stellen dat de voornaamste schuldige het Controlecomité voor Elektriciteit en Gas is. Sinds jaar en dag is dat comité belast met de bepaling van de tarieven. Men kan niet om de vaststelling heen dat dit comité altijd al meer oren had naar de almachtige monopoliehouder dan naar het dienen van het algemeen belang of het belang van de particuliere consument. Dat is de kern van het verhaal.

Het feit dat de minister-president en de vice minister-president plots uit het parlement zijn verdwenen, had minder te maken met de problematiek in Antwerpen of de vorming van de federale regering dan wel met het feit dat men goed genoeg wist – men kende de gegevens toen al, dat men zou worden geconfronteerd met de resultaten van het financiële wanbeheer van de Vlaamse begroting en de publiek gedane beloftes. Het is onaangenaam dat u juist dit beleid mee moet verdedigen, maar wij vragen vanuit onze fractie klare en duidelijke antwoorden. De vraag is wie de pen heeft vastgehouden achter dit elektriciteitsverhaal, dat uiteindelijk meer ruikt naar oplichting dan dat het te maken heeft met degelijk, transparant bestuur. Ik zou een duidelijk antwoord willen, zoniet overweeg ik om hierover een parlementaire onderzoekscommissie op te starten. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

(Opmerkingen van minister Gilbert Bossuyt en van de heer Eric Van Rompuy)

De heer Eloi Glorieux *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is heel positief dat wij vandaag een debat over het energiebeleid voeren. Al decennialang is dit beleid bepaald en uitgestippeld door de monopolisten zonder dat het met veel debatten in het parlement en in de samenleving gepaard is gegaan. Energie is een belangrijk gegeven. Het laat onze economie draaien, het zorgt ervoor dat wij ons kunnen verplaatsen, ons kunnen verwarmen, lekker kunnen koken en een frisse pint uit de ijskast kunnen halen.

Als we ook maar een uur zonder stroom zouden vallen, zijn wij totaal ontredderd en breekt er zelfs paniek of chaos uit. Energie is dus een heel belangrijk element in onze samenleving en van het beleid. Energieverbruik heeft ook schaduwkanten. De

grondstoffen worden schaarser en raken uitgeput. Het gevolg is onder meer dat er steeds meer oorlogen en conflicten over energiegrondstoffen worden uitgevochten.

We mogen evenwel de enorme impact van het overmatig energieverbruik niet uit het oog verliezen. Kerncentrales produceren gedurende 40 jaar elektriciteit. De nucleaire erfenis die ze achterlaten, blijft gedurende duizenden jaren de gezondheid en het welzijn van de toekomstige generaties hypothekeren. De radioactieve isotopen die tijdens iedere stap van het nucleaire proces worden geloosd, blijven gedurende duizenden jaren een risico voor de gezondheid vormen en tasten op termijn zelfs de genetische integriteit van de menselijke soort aan.

Het broeikaseffect is grotendeels het gevolg van de CO₂-uitstoot die uit de verbranding van fossiele brandstoffen voortkomt. Het broeikaseffect zal ervoor zorgen dat we in de toekomst steeds meer met natuurverschijnselen zoals stormen en oversstromingen zullen worden geconfronteerd. De verzekeringsmaatschappijen zullen hun premies verhogen. Een aantal grote verzekeringsmaatschappijen dreigen op dit ogenblik al failliet te gaan. De schade die de hittegolf van vorige zomer in de Vlaamse landbouw heeft berokkend, wordt op 130 miljoen euro geraamd.

Indien we niet ingrijpen en geen maatregelen treffen om ons energieverbruik aan te passen, zal het broeikaseffect ons op termijn enorm veel schade berokkenen. We moeten dringend onze manier van denken over en onze manier van omgaan met energie veranderen. Ongeveer 50 jaar geleden is kernenergie met de slogan 'Too cheap to meter' gelanceerd. Toen is gezegd dat we veel energie mochten verbruiken omdat de productie te goedkoop was om het verbruik te meten. Die mythe is ondertussen doorprikt. Ik ben ervan overtuigd dat de liberalisering van de energiemarkt ons op termijn de mogelijkheid kan bieden om onze houding ten aanzien van energie om te buigen.

De Vlaamse overheid heeft ervoor gekozen de hele energiemarkt tegen 1 juli 2003 te liberaliseren. Het gevolg is dat, na de grootverbruikers en de KMO's, nu ook de 2,6 miljoen gezinnen in Vlaanderen vrij hun energieleverancier kunnen kiezen. Het monopolie van "oude dame" Electrabel loopt hiermee ten einde.

In het verleden heeft Electrabel het energiebeleid grotendeels bepaald. Electrabel heeft de tienjaarlijkse uitrustingsplannen opgesteld en heeft hierbij

Glorieux

steeds een productiegerichte benadering aangehangen. In de kabinetten van de opeenvolgende ministers van Energie heeft telkens een raadgever van Electrabel zitting gehad. De vertegenwoordigers van Electrabel in Gazelco hebben de prijzen bepaald en hebben zichzelf een gegarandeerde winstmarge toegekend. Door de gezinnen een hoge stroomprijs aan te rekenen, zijn de peperdure kerncentrales vervroegd afbetaald.

In alle OESO-landen hebben de Belgische gezinnen de op een na hoogste stroomprijs voorgeschoteld gekregen. Aangezien ze 's nachts het overaanbod aan nucleaire energie overnemen, hebben de grootverbruikers steeds een gunsttarief gekregen. Het is dan ook niet meer dan normaal dat nu maatregelen worden genomen om de kosten voor gezinnen te drukken.

De Vlaamse tarieven behoren tot de duurste ter wereld. De bestaande openbardienstverplichtingen zijn slechts een schuchtere inhaalbeweging om de scheefgetrokken situatie recht te trekken ten voordele van de gezinnen.

Mijn fractie heeft er niets op tegen de kostprijs van de electriciteit van grootverbruikers als BASF eens te onderzoeken. Een dergelijk onderzoek moet uiteraard op een correcte en onafhankelijke wijze door een extern expertisebureau worden uitgevoerd. Tegelijkertijd moet een benchmarking over de elektriciteitsprijzen voor gezinnen in Vlaanderen en in het buitenland worden uitgevoerd. Op dit vlak sluit Groen! zich aan bij de opmerking van de Gezinsbond dat het niet eerlijk is dat de gezinnen en de kleine verbruikers alleen moeten opdraaien voor de Elia-heffing en dat de grootverbruikers hiervan worden vrijgesteld. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Glorieux, er is een tijd om toespraken te houden, maar er is ook een tijd om een balans op te maken. U bent mee verantwoordelijk voor het beleid.

Toen ik minister van Energie was, vroeg toenmalig fractievoorzitter Geysels regelmatig om een REG-decreet te maken. Ik heb die voorstellen voor een rationeel energiegebruik in Vlaanderen gedeeltelijk overgenomen in de beleidsnota Energie. Waar blijft het decreet ? Voormalig minister Stevaert heeft op 21 juni 2000 dit decreet beloofd in de ple-

naire vergadering : 'Minister Stevaert verklaart dat hij zich engageert voor een afzonderlijk REG-decreet. In het REG-decreet zal de minister het REG-beleid verduidelijken.' 4 jaar later vernemen we dat het ontwerp van decreet over het REG door de Vlaamse regering op 16 januari 2004 is goedgekeurd, en naar de Raad van State wordt verstuurd.

De groenen hebben 4 jaar in de Vlaamse regering gezeten, en nu komt het decreet er, enkele maanden voor de verkiezingen. Wat hebt u eigenlijk gedaan in de regering ? De heer Geysels heeft me 4 jaar lang ondervraagd. Ik heb 3 of 4 keer een beleidsnota moeten maken. De heer Voorhamme weet dat dit een belangrijk thema was in de commissie voor Energie.

Mijnheer Glorieux, u zit in de regering en moet nu vaststellen dat de energieprijzen stijgen en er geen decreet is voor rationeel energiegebruik. Wat hebt u gedaan in de regering ? *(Opmerkingen van de heer Flor Ory)*

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer Van Rompuy, ik zal op uw vraag antwoorden. Voor de timing van het ontwerp van decreet moet u zich tot de minister richten.

Aansluitend op dit debat zal de bespreking volgen van een voorstel van resolutie over REG-maatregelen. Als ik u hoor, ben ik ervan overtuigd dat uw fractie dit voorstel volmondig zal ondersteunen.

Mijnheer Van Rompuy, het is geen 4 jaar te laat, maar 50 jaar, de periode waarin u aan de macht was. Dit proberen wij op 4 jaar tijd om te buigen. Ik noteer wat u zei, en reken straks op uw steun voor de REG-resolutie. Ik neem u op uw woord.

Het protest van de grootverbruikers tegen de sociale en ecologische dienstverplichtingen, dus tegen de heffingen ter financiering van het sociaal fonds en het Kyoto-fonds, is verbazend. Ik hoorde uit die hoek nooit protest tegen het doorschuiven naar de gezinnen van de hoge investeringskost voor de kerncentrales. Waarom zwijgen ze over de heffing van 38 miljoen euro om het nucleair passief weg te werken ? Dit wordt door alle verbruikers betaald, maar vooral de grootverbruikers hebben hier nut van gehad. Kernenergie, waar de grootverbruikers voor pleiten, is een schoolvoorbeeld van een economische activiteit die de winst privatiseert en de kost socialiseert.

Mijnheer Geraerts, aan het huidige verbruik is er nog een uraniumvoorraad voor ongeveer 50 jaar.

Glorieux

Als we echt een energiebeleid voor de toekomst willen uitbouwen, is kernenergie geen oplossing. De enige veilige, schone en onuitputtelijke fusiereactor die we echt nodig hebben, bevindt zich op 150 miljoen kilometer van de aarde : het is de zon.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Groen! staat volledig achter de sociale en ecologische dienstverplichtingen, om de aberraties van de vrije energiemarkt te corrigeren. Sinds de invoering van de groenestroomcertificaten is het aanbod van windenergie in Vlaanderen vertienvoudigd. Als we weten dat in Denemarken meer mensen werken in de windenergiesector dan er in Vlaanderen werken in de automobielsector, is het duidelijk dat dit een toekomstgerichte sector is, die ook voor Vlaanderen heel wat perspectieven biedt.

De WKK-certificaten zijn van levensbelang voor het overleven van de WKK-sector, constructeurs, installateurs en onderhoudsploegen. Deze certificaten zullen in Vlaanderen een investering van vele miljoenen euro's met zich brengen, en bijgevolg ook heel wat jobs creëren.

Een ander voorbeeld zijn de REG-verplichtingen, waarbij aan de netbeheerders werd gevraagd inspanningen te leveren om jaarlijks het primair energieverbruik te verminderen met 1 percent, onder meer door acties ten aanzien van beschermde klanten zoals mensen met een laag inkomen. Onze resolutie die we straks behandelen gaat onder meer hierover. Wie daartegen is, moet dan maar kleur bekennen bij de stemming erover.

De netbeheerders en de leveranciers geven ook REG-premies voor isolatie, PV-installaties en dergelijke. Voorts is er de energiebon gekomen na een resolutie die in het Vlaams Parlement unaniem werd goedgekeurd. Ik veronderstel dan ook dat de fracties in dit Vlaams Parlement ook aan deze REG-verplichting niets heeft aan te merken.

Er zijn ook de sociale dienstverplichtingen, zoals het plaatsen van een budgetmeter waardoor mensen enkel nog kunnen worden afgesloten van het net als er kan worden aangetoond dat er onwil is bij de betaling. Hierdoor vermijden we dat gezinnen die in de miserie zitten, plots in het donker worden gezet, zoals in het verleden soms gebeurde. Tegen deze verplichtingen hebben we absoluut niets, we zijn er integendeel helemaal voor, net zoals voor de levering van een minimumhoeveelheid gratis stroom omdat elektriciteit en energie nu eenmaal basisrechten zijn voor iedereen.

Al deze sociale en ecologische dienstverplichtingen zijn noodzakelijk om de aberraties van de vrije markt bij te sturen ten voordele van de gezinnen en de sociaal zwakken en om onze internationale milieudoelstellingen, waarvan de engagementen in de vorige legislatuur werden aangegaan, te bereiken.

Als men hiertegen is, dat men dit dan duidelijk zegt. Wij zijn in ieder geval voor deze sociale en ecologische steunmaatregelen. Uiteraard hebben ze een impact op de kilowattuurprijs. De kostprijs van die steunmaatregelen wordt doorgerekend, want niets is gratis. De impact ervan op de kilowattuurprijs is echter beperkt, in de eerste plaats omdat de gestelde doelstellingen in onze optiek veeleer bescheiden zijn. De besparingsdoelstelling van 1 percent primaire energie per jaar die de netbeheerders moeten realiseren, kunnen ze al op één been en met de vingers in de neus halen, alleen al door de realisatie van de energiebon.

Het doorrekenen van de openbare dienstverplichtingen in de kilowattuurprijs wordt meer dan gecompenseerd door de daling van het verbruik als gevolg van de verschillende REG-acties die nu pas op gang beginnen te komen, zodat het effect ervan pas binnenkort zal worden gevoeld. Het zal ook worden gecompenseerd door de 100 gratis kilowattuur. Bovendien doet de vrije concurrentie onder de leveranciers de prijs ook dalen.

Ik heb de vergelijkende analyse van Test-Aankoop gelezen. Door heel bewust van stroomleverancier te veranderen, kunnen de gezinnen tot 64 percent besparen, afhankelijk van de verbruikscategorie waarin ze zitten.

De heer Johan Sauwens : Hoe komt het dan dat zo weinig mensen dit hebben gedaan ?

De heer Eloi Glorieux : Dat komt waarschijnlijk omdat heel weinig mensen zich bewust zijn van die mogelijkheid.

De heer Johan Sauwens : Het is dus de eigen fout van de mensen ?

De heer Eloi Glorieux : Absoluut niet. Groen! organiseert dezer dagen op veertig verschillende plaatsen in Vlaanderen informatieavonden waar we de nieuwe stroomproducenten uitnodigen. Er wordt een verslag uitgebracht van het vergelijkend onderzoek van Test-Aankoop en Greenpeace geeft een eigen rangschikking van groenestroomproducenten. De mensen kunnen er de factuur van hun standaardleverancier vergelijken en nagaan hoe-

Glorieux

veel ze zouden betalen als ze zouden overschakelen. Er is me achteraf nog nooit iemand komen vertellen dat ik hem wat heb wijsgemaakt. De mensen zijn me daarentegen komen bedanken omdat ze nu veel minder betalen. Wel moeten we een extra inspanning doen om de mensen beter duidelijk te maken dat door bewust een stroomleverancier te kiezen, men zijn factuur gevoelig kan doen dalen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Het klopt dat prijsvergelijking zinvol is voor de klant. Maar dat zegt natuurlijk niets over de hoogte van de prijs. Die ligt hoger dan in het verleden, maar er zijn inderdaad duidelijke verschillen tussen de leveranciers. Ik heb zoals u ook een dertigtal ontmoetingen gehouden. Dat cijfer van 64 percent heeft heel concreet betrekking op Ecopower. Welnu, als iemand vandaag een contract wil afsluiten met Ecopower, dan blijft dat dode letter. Ecopower heeft immers capaciteit voor ongeveer 1.500 klanten en is sterk overvraagd. Men zal er een hele tijd niet terechtkunnen. Die 64 percent korting is dus theoretisch. Dat verloopt via een coöperatieve vennootschap, waarin men aandelen koopt. Maar dit is slechts bestemd voor een heel klein deel van de markt. De verschillen tussen de meer klassieke leveranciers en nieuwe leveranciers die nog niet op de markt waren, zijn beduidend geringer. Ze verschillen onderling, maar liggen op een hoger niveau dan in het verleden. Daar is het de mensen om te doen. Ook na onze informatie zullen ze moeten vaststellen dat zelfs het beste bod slechter is dan het verleden.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Daarnet zei de heer Voorhamme nog dat hij veel reclame krijgt uit de telecommunicatiesector. Bedrijven doen aanbiedingen en komen aanzetten met speciale formules. Maar van de elektriciteitssector heb ik tot nu toe één folder in mijn brievenbus gehad, van Electrabel. Waarom doen die andere spelers dit niet ? Waarom maken ze geen reclame ? Kunnen ze, zoals de heer Schuermans zegt, onmogelijk verwezenlijken wat ze willen aanbieden ? Ze kunnen blijkbaar niet concurreren, gezien de monopoliepositie van Electrabel, Luminus en Interelectra.

De heer Eloi Glorieux : Ik weet niet waarom de nieuwe spelers op de markt u niet aanschrijven. Maar het enige wat ik voordien kreeg van Electra-

bel, was mijn factuur. Maar in kranten, tijdschriften, radio- en tv-spots zie ik toch heel vaak deze nieuwe spelers aan bod komen.

Waarom komen er zoveel mensen af op die informatieavonden, ondanks het feit dat Groen! die organiseert ? Omdat het de mensen ondertussen daagt dat er iets is met betrekking tot die vrijmaking, maar ze niet precies weten wat. Dit vindt langzaam ingang. Ze kennen ook die nieuwe spelers en richten zich met graagte tot hen.

Mijnheer Schuermans, u hebt overschot van gelijk als u stelt dat Ecopower een extreem geval is, daar het niet het hele land kan bevoorraden. Dat klopt. Maar de tweede goedkoopste binnen die gebruikscategorie, Nuon, zit nog 48 percent onder de prijs van de standaardleverancier. Door bewust te gaan kiezen, kan men dus de prijs verlagen. Over de vraag of het algemene prijsniveau hoger ligt dan vroeger, heb ik geen concrete cijfers. Maar ik weet wel dat het nog veel efficiënter is de energiefactuur te verminderen door in te gaan op de verschillende mogelijkheden om via REG-maatregelen zijn verbruik te verminderen, dan door van stroomleverancier te veranderen. Een combinatie van beide geeft nog het meeste effect.

Als de vrijmaking van de energiemarkt de verwachtingen inzake prijsdalingen voor de verbruikers van alle categorieën niet helemaal zou inlossen, dan zijn daar andere redenen voor dan het doorrekenen van de sociale en ecologische dienstverplichtingen. We hebben het er daarnet al meermaals over gehad. Wie zich zorgen maakt over een hoge energiefactuur voor de energie-intensieve bedrijven, de KMO's en de gezinnen, moet zich op de eerste plaats inzetten om het verbruik te reduceren, en daarnaast natuurlijk ook om de productieprijs te drukken. Uit een studie uit 2002 blijkt dat de prijzen die de leveranciers aan de producenten betalen ongeveer 8 percent hoger liggen dan in het buitenland. In België zijn er nog steeds slechts twee spelers die eigen centrales hebben. Electrabel heeft ongeveer 90 percent van het productieaanbod. SPE heeft 10 percent. Ecopower laat ik nu even buiten beschouwing : daar gaat het inderdaad om een kleine hoeveelheid. Het gevolg is dat er op die manier geen marktwerking en geen transparante prijssetting mogelijk is. Het is dan ook logisch dat de prijsdaling er niet komt.

Net voor het einde van de vorige regeerperiode heeft de federale paars-groene regering beslist om tegen 1 september 2003 met een operationeel plan voor de verkoop van virtuele capaciteit te komen. Dat zou betekenen dat Electrabel gedurende 5 jaar

Glorieux

zo'n 4.000 tot 5.000 megawatt van zijn productiecapaciteit zou veilen aan de concurrenten, zodat ze kunnen werken alsof ze over eigen capaciteit beschikken, en intussen hun eigen productiecapaciteit kunnen uitbouwen.

Dat is inderdaad ook aan de gang. WattPlus bouwt in Antwerpen een grote WKK-installatie van 250 megawatt. Nuon bouwt in de Antwerpse haven een windmolenpark met 38 turbines, die voldoende stroom zullen leveren voor 100.000 gezinnen. Het is dus aan het gebeuren. Belangrijk is dat de stimuli daartoe blijven komen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Sommigen beweren dat de groenen en de socialisten in de regering, net zoals ze pleiten voor een verhoging van de variabele kosten van het autorijden, ook de elektriciteitsprijs in Vlaanderen doelbewust hoog houden om zo onder andere de Kyoto-normen te kunnen halen en het elektriciteitsverbruik te kunnen afremmen. Dat zou de kern zijn van het beleid ; wat ook blijkt, want de prijzen dalen niet, ze stijgen, en de factuur wordt voor de mensen zwaarder. Kunt u daarop antwoorden ?

De heer Eloi Glorieux : Ik neem er akte van dat sommigen dat opmerken.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Sauwens, vindt u niet dat er sturende mechanismen nodig zijn om ervoor te zorgen dat elke afnemer, en bijgevolg ook elke producent en leverancier, zo veel als enigszins in zijn mogelijkheden ligt, rationeel energie gebruikt, en dat uit alternatieve energiebronnen ? Volgens welk mechanisme moet dat dan gebeuren ?

De heer Johan Sauwens : Dat is zeker nodig, maar er is de Vlaamse bevolking iets voorgespiegeld. De mensen kregen 100 kilowattuur gratis. Daarna werd dat zelfs 100 kilowattuur per gezinslid. De elektriciteitsprijzen zouden dalen met 30 percent. Tegelijk werd echter vooropgesteld dat er moest worden gewerkt aan rationeel energiegebruik.

De vraag is of die twee doelstellingen met elkaar verenigbaar zijn. Vandaag blijkt dat het elektriciteitsverbruik blijft toenemen, vorig jaar nog met iets minder 2 percent. Nochtans zitten we nog altijd in de Europese top-5 van landen met de hoogste prijzen voor de gezinnen en voor de bedrijven. U kent ongetwijfeld ook de teksten van Umicore

over de hoge elektriciteitstarieven, die een enorme handicap betekenen voor onze Vlaamse industrie. Dat is totaal anders dan wat vorig jaar nog werd gezegd door minister Stevaert.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Sauwens, u haalt twee beweringen door elkaar. Het is niet nieuw dat we tot de top behoren qua duurte van de elektriciteit. Niemand heeft gezegd dat we door de liberalisering plots vooraan zouden staan als goedkoopste. De liberalisering is trouwens pas zes maanden oud.

Wel is gezegd dat de liberalisering, die er toch moest komen, in Vlaanderen aanleiding zal en moet zijn tot een daling van de prijzen, hoe moeilijk dat ook is. We onderschatten het niet. Straks zal ik ingaan op twee fundamentele problemen.

De heer Eloi Glorieux : Het moet me toch van het hart dat ik een zekere schizofrenie ontdek in de standpunten van CD&V. Sommige fractieleden klagen aan dat de sociale dienstverplichtingen worden doorgerekend aan de industrie, waardoor de prijzen te hoog zouden zijn. (*Opmerkingen van de heer Johan Sauwens*)

Mijnheer Sauwens, u klaagt dan weer aan dat er te weinig maatregelen worden genomen om de energiefactuur van de gezinnen te drukken. Daar dienen de sociale dienstverplichtingen net voor. Het een gaat niet zonder het ander.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Glorieux, de realiteit is anders, want zowel de grootverbruikers als de kleinverbruikers betalen meer, niet de een of de ander. Ik zei dat we ervoor moeten opletten dat het plafonneren van de heffingen in de economische sector – iets waar we voorstander van zijn – niet wordt afgewenteld op de residentiële gebruikers.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer Schuermans, ik herhaal dat voor de residentiële gebruikers het doorrekenen van de kosten ruimschoots wordt goedge maakt door de maatregelen op zich. Dankzij de maatregelen kan het energieverbruik immers dalen en krijgt elk gezinslid 100 kilowattuur gratis. Voor de grootverbruikers kan de doorrekening ongedaan worden gemaakt als de veiling van productiecapaciteit van Electrabel echt wordt doorgevoerd. Op die manier kan de basisprijs voor elektriciteit dalen. Het is daarom jammer dat de nieuwe federale regering de beslissing van de vorige, paars-groene regering om Electrabel te verplichten

Glorieux

om een deel van zijn monopolie aan productiecapaciteit te veilen, nog niet heeft doorgedrukt. Alle deskundigen zijn het er nochtans over eens dat dat de beste methode is om de basisprijs te doen dalen.

Mijnheer de minister, misschien kan de Vlaamse regering er bij de federale regering nog eens op aandringen om dringend werk te maken van die vrijmaking van de productiemarkt. Zolang dat niet is gebeurd, is er geen sprake van een echte vrijmaking. Het is ook de belangrijkste maatregel om de stroomprijs voor BASF en andere grootverbruikers te kunnen drukken.

We moeten zeker een open oor hebben voor de opmerkingen van de energie-intensieve bedrijven, maar hun verzuchtingen mogen niet de enige basis vormen van ons energiebeleid, zoals vroeger doorgaans het geval was, en ze mogen het sociaal en ecologisch energiebeleid zeker niet hypothekeren. Een groen energiebeleid biedt kansen en opportuniteiten voor een duurzame economische ontwikkeling in Vlaanderen. Ik geef u drie voorbeelden.

Warmtekrachtkoppeling of WKK blijft een van de meest economische en efficiënte manieren om de CO₂-uitstoot te beperken. Via de ingevoerde WKK-certificaten zullen in Vlaanderen voor ongeveer 500 miljoen euro aan nieuwe investeringen in WKK-projecten gebeuren. Het is daarom ook belangrijk dat de uitvoeringsbesluiten over de WKK-certificaten er snel komen, want zo krijgt de sector positieve signalen om te investeren.

Precies op dezelfde dag waarop Philips Hasselt de sluiting van de vestiging aankondigde, blokletterde Het Belang van Limburg op de eerste pagina dat Hansen Transmissions, dat tandwielkasten voor windturbines maakt, 350 personeelsleden zoekt voor een nieuwe vestiging. Hernieuwbare energieprojecten stimuleren zal onze economie zeker ten goede komen.

Mijn laatste voorbeeld betreft Vandenborre Hydrogen Systems uit Westerlo. Het bedrijf bevindt zich weliswaar niet in de Antwerpse haven, maar in de Antwerpse Kempen. Het bedrijf staat aan de wereldtop op het gebied van waterstoftechnologie. Klanten moeten voor een demonstratie echter naar Amsterdam of Stockholm trekken.

Er zijn dus nog heel wat mogelijkheden en kansen om meer stimuli te geven via groene steunmaatregelen voor het energiebeleid. Dit soort groene energieprojecten zijn mooie projecten, die veilige

energie leveren, toekomstgericht en hoogtechnologisch zijn en een hoog exportpotentieel hebben. Op de koop toe zorgen ze voor een groot aantal nieuwe en duurzame jobs.

Voor Groen! moeten de economische ontwikkelingskansen van een sociaal en ecologisch energiebeleid ten volle worden benut. Dergelijk beleid vormt geen bedreiging, maar integendeel juist kansen en mogelijkheden. Het is positief, zowel voor onze economie als voor onze welvaart als voor het welzijn van de burger.

Groen! wil zelfs verder gaan dan de huidige sociale steunmaatregelen aan de gezinnen. We zijn voorstander van een soort energiespaarpremie of een Kyotopremie voor de gezinnen. Zo zouden we extra energiebesparende investeringen tot 5.000 euro willen subsidiëren. Dat kan uiteraard worden gemoduleerd volgens inkomen en zo meer. Dit is een positieve aanpak. Dit zou de energiefactuur op een structurele wijze verminderen. Het zou ook de ecologische doelstellingen uit het Vlaams Klimaatplan naderbij brengen. Bovendien schept dit duizenden banen, onder meer in de bouwsector als gevolg van de isolatie van woningen.

Een tweede voorbeeld is ons voorstel van resolutie om gezinnen met een laag inkomen te helpen met besparen op hun energiefactuur en het wooncomfort te verhogen. Dat zullen we straks behandelen.

De voorzitter : Mijnheer Glorieux, we hebben die besprekingen samengevoegd.

De heer Eloi Glorieux : Dat sluit aan bij diezelfde visie.

Collega's, de sociale en ecologische steunmaatregelen inzake energiebeleid moeten niet worden teruggedroefd, maar uitgebreid. Ten eerste omdat dit de beste garantie geeft om ook de gezinnen te laten meegenieten van de voordelen van de liberalisering. Op dit vlak moeten we een inhaalbeweging maken. Ten tweede omdat dit helpt om onze economie op een duurzame en toekomstgerichte leest te schoeien. *(Applaus bij Groen! en Spirit)*

Mijnheer de voorzitter, ik heb het dus niet over het voorstel van resolutie gehad, vermits dit later zal behandeld worden in de commissie.

De voorzitter : Ik geloof dat er een misverstand bestaat door de samenstelling van de agenda. Wie dat wou, kon het voorstel van resolutie eventueel aankaarten. De volledige bespreking van dit voorstel van resolutie gebeurt echter in de commissie, daar-

Voorzitter

na pas komt het terug naar de plenaire vergadering. Er is geen sprake van dat het vandaag hier wordt besproken en dat er straks over wordt gestemd.

De heer Eloi Glorieux : Dat lijkt mij een goed idee, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik kan u volgen in uw pleidooi voor groene energie en groenestroomcertificaten, mijnheer Glorieux. Ik zou graag duidelijk vernemen hoe ver we daarmee staan. Het was de doelstelling om in 2004 2 percent groene stroom te halen. Ik heb gehoord dat we aan 0,4 percent zitten. Dat is slechts een vijfde van de doelstelling. Klopt dat ?

De definitie van groene stroom kunnen we zelf bepalen, en deze is in het verloop van de tijd verruimd. In Nederland, Denemarken en Duitsland wordt het verbranden van afval in verbrandingsovens bij groene stroom gerekend. Bij ons is dat niet zo, omdat artikel 24 van het elektriciteitsdecreet bepaalt dat sommige elementen uitgesloten zijn. Dat kost Vlaanderen veel geld. Mijnheer de minister, hebben we geen te hoge normen gesteld ? Ik wil daarover graag de juiste cijfers kennen.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is geen gemakkelijk debat omdat de objectieve factoren niet in ons voordeel spelen. Ik hoop dat niemand eraan twijfelt dat we moeten liberaliseren. Daarover bestaat een Europese richtlijn. De beslissing is heel ingrijpend, zelfs in normale omstandigheden. Ik som de landen op die al hebben geliberaliseerd : Finland, Groot-Brittannië, Zweden, Duitsland, Oostenrijk, Spanje, Portugal, Denemarken en Nederland. We zijn dus zeker niet de eerste van de klas.

Deze liberalisering is een Vlaamse beslissing. Het is ook een moedige beslissing, gezien het vastgelegde tijdstip, voor de verkiezingen. Ze werd niet in één nacht genomen, maar gedurende enkele jaren voorbereid. De beslissing geldt voor een markt met twee grote nadelen. Het eerste nadeel is de monopoliesituatie. Meer dan 90 percent van de sector is in handen van één groot bedrijf, dat ingebed is in het lokale politieke leven. Dat is niet altijd een voordeel. Het tweede nadeel is dat de lokale besturen hierbij financieel betrokken zijn. Als er van-

daag veel discussie is over de prijs, dan is dat een van de belangrijke gegevens. De gemeenten komen door die beslissing 300 miljoen euro te kort.

Ik zeg ook al meteen dat we dat niet kunnen blijven oplossen met de maatregel die de federale regering heeft voorgesteld. Immers, die oplossing voldoet niet omdat ze niet beantwoordt aan het grote bedrag en omdat ze in de toekomst de liberalisering in Vlaanderen zal bemoeilijken. De maatregel die de federale regering voorlegt, zal een impact hebben op de elektriciteitsprijs.

De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement moeten heel waakzaam blijven inzake de ontwikkelingen die zich in de toekomst zullen voordoen. Men zou inderdaad kunnen stellen dat de liberalisering van de markt aanleiding heeft gegeven en ook in de toekomst aanleiding zal geven tot prijsverminderingen in vergelijking met de toestand in Vlaanderen voor de liberalisering en met de toestand in Wallonië. Ik wil dan nog niet de vergelijking maken met Europa, waar we nog een veel grotere afstand moeten afleggen.

Als we daarin willen slagen, dan is het noodzakelijk om het monopolie af te bouwen. Een belangrijk deel van de productie moet worden geveild. Daar ben ik niet helemaal gerust in. We hebben er maanden voor de liberalisering bij de minister van Energie sterk op aangedrongen om daar zo snel mogelijk werk van te maken. Die minister is inmiddels vervangen door een Vlaams minister van Energie. Er heeft toen een eerste heel minieme veiling plaatsgevonden die echter absoluut onvoldoende was.

Ik ben een beetje ongerust omdat ik begin deze week in De Tijd las dat de bevoegde minister de tijd wil nemen om te evalueren. We hebben echter niet veel tijd meer om te evalueren. Het is een economische wetmatigheid dat een geliberaliseerde markt niet kan functioneren als er nog steeds een monopolie is. Ik hoop dan ook op de medewerking van dit parlement. Ook de Vlaamse regering zal zich maximaal inspannen om de federale regering ervan te overtuigen dat een belangrijk deel van de productie moet worden geveild. In dat verband verwachten we ook nog andere maatregelen van de federale regering. Ik kom daarop nog terug.

Als we willen dat de liberalisering slaagt, dan moet er op dat vlak iets gebeuren. Gebeurt er niets, dan krijgen we serieuze problemen met de prijsvorming in Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, ik volg u als u zegt dat het quasi-monopolie dat er nog steeds is, moet worden doorbroken. Er moet inderdaad werk worden gemaakt van de veiling van de productiecapaciteit. Dat is echter de verantwoordelijkheid van heel de federale regering.

De heer Van Rompuy gaf ons daarnet de schuld voor het feit dat er nog geen REG-decreet is. Mijnheer de minister, normaal behoort dit ook tot uw bevoegdheidsdomein. Hij heeft voor een deel gelijk. Het is de verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse regering. We zullen er werk van maken. Ik hoop dat we voor het einde van deze termijn resultaat boeken.

Daarnaast is het natuurlijk de verantwoordelijkheid van de hele federale regering. Ik heb minister Vande Lanotte hierover prachtige standpunten horen innemen.

Mijnheer de minister, u verwijst naar minister Moerman. We mogen echter van de hele federale regering verwachten dat ze haar verantwoordelijkheid opneemt. De collega's van de VLD zijn hier niet meer aanwezig. Blijkbaar hebben ze hiervoor niet zoveel interesse. In die zin is onze zorg misschien terecht.

We moeten een zeer krachtig signaal sturen naar de hele federale regering, aan alle paarse partijen. Er moet werk van worden gemaakt. Indien dat niet gebeurt, is alles wat we hier zeggen, praat voor de vaak.

De heer Eloi Glorieux : Het is wel voormalig staatssecretaris Deleuze die de beslissing heeft genomen. De beslissing werd door paars-groen genomen. Ze werd echter tot nu toe niet uitgevoerd door de nieuwe paarse regering. *(Opmerkingen van de heer Johan De Roo)*

Minister Gilbert Bossuyt : We kunnen natuurlijk deze discussie voeren. De verkiezingen naderen. Ik heb daar begrip voor, maar breng hier enkel de stand van zaken. Wie voor wat verantwoordelijk is, daarover zal wel elders worden gebakkeleid.

Ik heb gezegd wat ik meende te moeten zeggen. Als aan een aantal voorwaarden voldaan is, zijn er wel reële kansen op prijsvermindering. Op dat vlak kan er wel een en ander worden gezegd. We maken geen vergelijkingen met Europa. We vergelijken binnen België. De zogenaamde slapende klanten in Vlaanderen, de klanten die nog niet hebben gereageerd en nog niet bij hun leverancier of een andere hebben geïnformeerd, betalen niet meer dan in

Wallonië. In sommige gevallen is er misschien een verschil. Dat heeft dan echter te maken met het feit dat wij een andere regeling hebben voor de gezinnen dan in Wallonië.

Het standaardtarief is wel verhoogd, dat klopt. Dat zou anders ook zijn gebeurd, ongeacht het feit of de markt al dan niet werd geliberaliseerd. In algemene termen zouden we dat kunnen catalogeren onder de term 'inflatie'. De prijzen van de brandstof, de stijging van de lonen en de materiaalkosten moeten ook worden verrekend. Het is een feit dat de hogere federale bijdrage op de energie ook wel enige invloed heeft uitgeoefend op die prijs. Ik geef dat eerlijk toe.

Wat belangrijk is en waar we iedereen van willen overtuigen, is dat de mensen actief moeten reageren. Mogelijk zal dit een weerslag hebben op de houding van de monopoliehouder in de sector. Ik heb het niet over onderhandelen. Ze moeten daadwerkelijk de vraag stellen. Dat alleen al is voldoende om een prijsvermindering te bekomen. Ik hou nu geen rekening met Ecopower. Dat is een ander verhaal. In elk distributienetgebied in Vlaanderen is er voor bijna alle gezinnen ten minste één leverancier die een voordeligere prijs aanbiedt dan de standaardleverancier. Dat weten wij ook.

Mijnheer Sauwens, u had daarnet een vraag over de VREG. We hebben aan de VREG gevraagd dat ze een aantal prioritaire zaken op zich zou nemen. Een daarvan was de invoering van de prijsvergelijking, en dit op een neutrale manier. Tijdens de eerste maanden heeft dit geleid tot een verandering van de prijsvorming in de sector. Tijdens die periode gingen de leveranciers elkaar te lijf met voorwaarden die eigenlijk niet konden worden vergeleken. Na verloop van tijd hebben we gemerkt dat er enige rust is opgetreden en dat de prijzen doorzichtiger zijn geworden.

De VREG heeft er heel wat werk van gemaakt om de vergelijking tussen de leveranciers zo snel mogelijk aan te bieden. Dat was niet eenvoudig en is in twee stappen gebeurd. Eerst was er een vergelijking per categorie waartoe de consument behoort. Daarna is er overgegaan tot een persoonlijke vergelijking. We moeten dat nog uitbreiden.

Er is gevraagd naar de reden waarom mensen niet kiezen. We zullen daar een belangrijke inspanning voor moeten doen. Sommige lokale mandatarissen zijn ook niet geneigd om de concurrentie aan te moedigen. De verbinding met de monopoliehouder is nog altijd heel sterk. Ik denk niet dat iemand hier dit zal ontkennen. Ik ken de sector daarvoor

Bossuyt

veel te goed. Dat is een nadeel in onze strijd om mensen ervan te overtuigen om de prijzen te vergelijken.

Niettemin is er toch verbetering. In de eerste evaluatiefase na het reces had nog maar een klein percentage van de mensen gereageerd. Ondertussen is er vooruitgang geboekt. De heer Voorhamme had het over 13 percent. De meest recente cijfers spreken echter van 18,9 percent van de gezinnen die gereageerd heeft. Dat is bijna een vijfde. Ik wil geen oorlog ontketenen tussen de leveranciers, maar ik wil wel dat elke leverancier en elke producent zijn rol correct speelt. Dat gebeurt op dit ogenblik niet altijd even eerlijk.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, het is inderdaad juist dat de klant er baat bij heeft om prijzen te vergelijken. Het is natuurlijk bedroevend en ontmoedigend vast te stellen dat de kost die de standaardleverancier in heel wat gevallen aanrekent, lager is dan wat er op de markt te krijgen is. Dat geeft aan dat de markt niet goed functioneert.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Schuermans, u hebt dat punt al gemaakt en ik wil daarover niet redetwisten. Mijn gegevens komen van de VREG, wat een onafhankelijke organisatie is die goed werkt. In de meeste gevallen is er in elk distributienet een goedkopere prijs te vinden. *(Opmerkingen van de heer Eddy Schuermans)*

We moeten inspanningen doen om mensen ervan te overtuigen de prijzen te vergelijken. Men is dat niet gewend op deze markt, maar zoiets heeft invloed. We zijn ook nog maar een paar maanden bezig. Ik heb gegevens over landen die al veel vroeger zijn gestart en die nog steeds problemen kennen. Vergeet niet dat we een kleine regio zijn met een afgesloten markt. Het derde probleem dat ik aan de federale regering signaleer, is dat we er niet in slagen om voldoende aanvoer van elektriciteit te verzekeren.

Als we daar niet in slagen, zijn we niet op de goede weg. Ik heb nog veel vergaderingen bijgewoond waarop de intercommunales zich op de liberalisering voorbereidden. Het komt niet allemaal zo plots en het is allemaal niet zo nieuw als wordt beweerd.

De grote verbruiker betaalt gemiddeld 10 percent meer, en de kleine gemiddeld 20 percent meer. In deze geliberaliseerde markt moeten wij enigszins neutraal blijven. Dat mag ons er niet van weerhouden om te stellen dat Electrabel wel wat actiever zou mogen meewerken om de markt te liberaliseren. Ze weten dat die evolutie onafwendbaar is. De samenwerking van netbeheerders, producenten, leveranciers en beheerders van de informatie maakt het gemakkelijk om mensen ervan te weerhouden bepaalde keuzen te maken. Deze week nog heb ik verschillende leveranciers ontvangen die in dat verband zeer concrete klachten hebben. Misschien moeten we in de nabije toekomst strengere maatregelen nemen om de monopolies ervan te overtuigen het spel eerlijk te spelen. Ik wil dat zeker onderzoeken.

Wat de heffingen en de verrekening ervan in de energieprijis betreft, heeft de heer Voorhamme hier al terecht gezegd dat er niet veel nieuws onder de zon is. Er zijn veranderingen doorgevoerd in verband met de budgetmeter en de REG-verplichtingen. Het rationeel energieverbruik is in de afgelopen periode met behulp van vele maatregelen gestimuleerd. Zo bieden we een zestal premies aan voor de isolatie van woningen. De belangstelling daarvoor groeit. De mensen worden zich ervan bewust dat ze zuiniger moeten omspringen met energie. In elk geval zijn het niet de heffingen die de problemen met de prijsvorming veroorzaken. De sociale en ecologische verplichtingen die we in het kader van de openbardienstverlening op ons nemen, zijn goed. Niemand kan het ons kwalijk nemen dat we proberen om het aanbod aan energie uit hernieuwbare energiebronnen te vergroten. We hebben nog een lange weg af te leggen.

Ik besef dat het een lange weg is. Wij komen van erg ver. Er is een tijd geweest dat wij op het vlak van de hernieuwbare energiebronnen aan de top stonden qua technologie. Ik herinner mij het grote energiedebat van 1983. Op dat ogenblik mocht ik de voordelen van de hernieuwbare energiebronnen aangeven en werd ik door de toenmalige regering, waarvan de samenstelling de heer Van Rompuy welbekend is, op misprijzend gelach onthaald. We komen inderdaad van dat punt, maar er zijn zeker belangrijke inspanningen nodig.

Deze inspanningen met een kostprijs die niet uit de weg moet worden gegaan, zullen ons helpen om als Vlaamse regio belangrijke stappen te zetten in de richting van de Kyoto-verplichtingen. Ik zal er later op terugkomen. Het is mede dankzij de maatregelen die wij op dat vlak hebben genomen, dat er vooruitgang wordt geboekt.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : De minister heeft de impact van de verplichtingen en de heffingen op de energieprijzen sterk genuanceerd. Het is zo dat de combinatie van de federale en de regionale heffingen en verplichtingen de prijs sterk doet groeien. Het aandeel ervan in de totale kostprijs loopt tussen de 20 à 25 procent. Dat is erg belangrijk. De federale regering stelde een tiental dagen geleden voor dat er een halt aan zou worden toegevoegd.

Ik stel voor dat niet allemaal onder de mat te vegen. Stellen dat het de prijs niet beïnvloedt is onjuist, want het beïnvloedt de prijs zeer sterk en ik roep de Vlaamse regering op om in de lijn van wat in het federale parlement voorligt, een vergelijkbare oefening te maken en een plafond in te stellen.

Minister Gilbert Bossuyt : Ik veeg niets onder de mat. De zwaarste heffingen heb ik al aangehaald. Het gaat om de gemeenten. Ik heb gesteld dat men er middelen moet voor vinden, want dat er anders problemen zullen rijzen.

Ik ga de problemen zeker niet uit de weg. Het nucleair passief zal ik niet aanhalen, want dat is al gebeurd, maar ik wil onze ecologische verplichtingen aanhalen. Wij moeten de mensen zeggen dat het een prijs heeft, maar dat het een erg belangrijke zaak is. Het is absoluut noodzakelijk dat wij vooruitgang boeken. Wij halen op dit moment slechts enkele procenten en moeten tot 6 procent komen in 2010.

Er wordt hier ook gesproken over het vergunningenbeleid. We zullen er in de Vlaamse regering werk van maken, maar ik stel vast dat wij op het lokale vlak niet erg veel medewerking krijgen. Ik denk bijvoorbeeld aan Zeebrugge. Wij zouden grote vooruitgang kunnen boeken als er lokaal wordt meegewerkt om in de toekomst in Vlaanderen 6 procent te halen. Wij hebben een doorbraak kunnen realiseren om vormen van energie, zoals afvalverbranding, mee in te brengen. Wij hebben er wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld.

Het is niet zo dat wij oude installaties in stand zouden houden om via dat kanaal te betalen. Wij hebben een uitbreiding gedaan, maar we blijven strikt de voorwaarden voor verbranding respecteren. Als men beide samenvoegt, halen wij meer dan 10 procent energie uit hernieuwbare energiebronnen en

uit verbranding. Op die manier doen wij inspanningen om ons aandeel te verhogen.

De heer Johan De Roo : Ik vraag dat de minister zich zou engageren om de groene stroom uit afvalverbranding in andere landen ook eens te bestuderen en ons systeem er eventueel op af te stemmen.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer De Roo, we doen dat eigenlijk voortdurend. Aangezien ze hier reeds ter sprake zijn gekomen, wil ik tot slot nog twee opmerkingen over de situatie van de bedrijven maken. Uit ons onderzoek blijkt dat 42 procent van de bedrijven reeds een keuze heeft gemaakt en dat niet minder dan 86 procent van de ondervraagde bedrijven een contract heeft afgesloten dat hen een prijsdaling oplevert. Deze prijsdaling varieert in omvang. Voor 29 procent van de ondervraagde bedrijven gaat het om een daling met meer dan 10 procent.

Bovendien levert de Vlaamse regering op dit vlak ernstige inspanningen. Ik denk hierbij aan de resultaten van de Vlaamse ondernemingsconferentie, aan de auditconvenants voor de kleine bedrijven, aan de benchmarking voor de grote bedrijven en aan onze inspanningen voor bedrijven die zoveel stroom verbruiken dat elektriciteit haast als een van hun grondstoffen kan worden beschouwd. Gecombineerd met de maatregelen die onder meer door de federale regering zijn getroffen, leveren deze inspanningen een aantal grote bedrijven in het Antwerpse een substantieel financieel voordeel op.

We staan voor een moeilijke uitdaging. Indien we succes willen boeken, zullen we een aantal zaken absoluut moeten realiseren. Indien we erin slagen deze problemen op te lossen, zullen we er evenwel over kunnen waken dat de liberalisering van de markt voor de mensen een pluspunt betekent. (*Applaus bij sp.a, Spirit en Groen!*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Schuermans, door de heren Geraerts en Van Goethem en door de heren Glorieux, Voorhamme en Bex werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk vrijdag 6 februari 2004 om 17 uur zijn ingediend.

Voorzitter

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

huishoudens met een laag inkomen terug te verwijzen naar de commissie. (*Instemming*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Eloi Glorieux, Koen Helsen, Robert Voorhamme en Jos Bex betreffende energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag inkomen – 1753 (2002-2003) – Nr. 1

Verwijzing naar commissie

De voorzitter : Dames en heren, het Uitgebreid Bureau stelt voor het voorstel van resolutie van de heren Glorieux, Helsen, Voorhamme en Bex betreffende energiebesparende maatregelen voor

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.25 uur.*
